UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Octava causa q[uesti]ones v. colligit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

lapſum cum voce confuſa, et ſpume iactatione: eum ce lebrare prohibeant. ſi autem hoc inueniri non poteſt: precipit Ruſtico vt faciat eum carnibus vti.xxx.diebus indifferenter. gere ſucceſſorē: et certū eſt ꝙ non, niſi per priuilegium hoc habeat. Primo tamen ꝓbat Gra. ꝙ ſic, exēplo Magūtini ⁊ authoritate Symmachi a ↄtrario ſenſu, ⁊ exēplo Petri. Poſtea ꝓbat contrariū in .§. ſed in antiocheno. ⁊ in .§. his oībus authoritatibus. dat ſolutionem.

a ¶ Segnius. No. ꝙ in magnis rebus diligentior inquiſitio eſt facienda: vt.xliij.di. quieſcamus. ⁊ .lxi. diſt. miramur. Et ideo hic actore non probante, reo indicit purgatio: vt extra de cauſa poſſeſſionis ⁊ proprieta. cū eccleſia. in fi.

b ¶ xxx. contra. xxxiij. diſt. cōmuniter. Sed ibi certū fuit eū eſſe demoniacū: ſed hic dubiū. et oēs cibos iō iubetur comedere ne morb⁹ poſſit occultari: quod phyſicum eſt. vnde ſignatur contrariū. j. de cōſe. diſtin. v. contraria. † Ideo aūt hic dātur omnes carnes iſti preter hedinas, q̄ prouocāt demones.

quāta fieri pōt examinatione queratur. qđ tamen ſiue non poſſit aliquorū factū teſtificatione firmari, ſiue nūꝙ contigiſſe dicatur: nō putādum eſt poſſe ſufficere, ſed certū manifeſtūꝙ documētū: q2 de tanta re nō ſegni⁹ [a] agēdū eſt: faciat rē tua dilectio frater Ruſtice ſui moris, ⁊ aptā magno pōtifici: vt eū vel.xxx. [b] dieb⁹ tecū eſſe cōſtituas: eūꝙ carnibus indifferenter neceſſaria ꝓbatione compellas vti.

¶ Cauſa.viij.

Uidam epſ agens in extremis ſucceſſorē ſibi ex teſtamēto inſtituit. inde ſuorum amicorum patrocinio in eundem ep̄atum eligitur. poſt electionem ꝓ indēnitate eccleſie canonicis iuramētum prebuit. accuſaꝶ de ſimonia, tanꝙ munus ab obſequio p̄ſtiterit. ante tp̄s ſententie a clericis ſuis relinquiꝶ. ſine lr̄is ap̄licis ad eccl̄iaz ſuā reuertiꝶ ep̄s. Hic primū queriꝶ an liceat ep̄o ſibi ſucceſſorē iſtituere? Scđo an amicorū patrocinia in electione debeant cōualeſcere? Tertio, an ſit habēdus ſimoniacus q̄ poſt electionē hmōi iuramētū canonicis preſtat? Quarto an liceat clericis ante ſn̄ie tp̄s ab ep̄o ſuo diſcedere? Quito, an ſine lr̄is ap̄licis debeat redire ad ꝓpriā eccl̄iaz?

¶ Queſtio.j.

Uod autem [c] ep̄o ſucceſſorē ſibi iſtituere liceat, ex v̄bis zacharie pape cōijciꝶ: qb⁹ ep̄o Magūtino ꝑmiſit adiutorē ſibi ſtatuere: qui ei defuncto in plenitudinē poteſtatis ſuccederet. Item ex verbis Symmachi pape dicētis. Si trāſitus pape inopinatus euenerit, vt de ſui electiōe ſucceſſoris nō poſſit ante decernere [d]: apparet ꝙ ep̄i ſucceſſores ſibi inſtituere poſſunt.

Itē exēplo beati Petri illud idē ꝓbatur, q̄ beatū Clementem ſibi ſucceſſorē inſtituit.

Vn̄ Joannes tertius ſcribit ep̄is Germanie ⁊ Gallie.

¶ Qr Petrus Linū ⁊ Cletum adiutores ſibi aſciuit.

SI Petrus [e] pricepſ apoſtolorū adiutores ſibi aſciuit Linum et Cletum: non tamen poteſtatem pontificij, aut ſoluendi aut ligandi [f] normam eis tradidit, ſed ſucceſſori ſuo Clemēti: qui ſedē apoſtolicā poſt eū, ⁊ poteſtatem pontificalē, tradēte [g] ſibi beato Petro, tenere ꝓmeruit. Linus vero ⁊ Clet⁹ miniſtrabant exteriora: princeps aūt apoſtolorū Petrus verbo et orationi inſtabat. Palea.

Q Uidā ep̄us. ¶ Caſ⁹. Qr in ſuperiori cauſa i. illo. c. petiſti. fuit conceſſum priuilegium magūtino de eligēdo ſibi ſucceſſorem: ne aliqs dubitaret hoc eſſe licitū de iure communi, ideo Grati. hanc .viij. cauſam ſupponit, in q̄ oſtēdit ꝙ nulli licet eligere ſucceſſorē: et ꝙ amicorū patrocinia in electionibus conualeſcere non debēt: et ꝙ nō eſt ſimoniac⁹ qui poſt electionē preſtat canonicis iuramentū de indēnitate eccl̄ie: ⁊ alia plura. que oīa vt pleni⁹ eluceſcant, ponit thema, de quo quinꝙ elicit queſtiones.

carnes hedine ꝓuocāt demones. † Nō ē ↄ: q2 h̄ loquiꝶ de experimentis medicine, q̄ bona ſunt ⁊ neceſſaria vt h̄: ibi aūt loqꝶ de nimio vſu medicine, q̄ deſt. ꝓhibit⁹: vł ꝙ nō iciunet vł aliō ſiłe. qđ eſt ↄ le. ſi dini. arc.

Q Uod autē. † Hec. q. diuidiꝶ in quatuor partes: in quarū prima ꝓbat magiſter per. iiij. autho. ſanctorū patrū ꝙ poteſt ep̄us ſeu prelatus ſibi eligere ſucceſſorē: ⁊ hoc vſꝙ ad .§. his oībus. vbi dat ſolutionem. poſtea quedam adiungit ad electionē pertinentia. Secunda ibi: Olim. Tertia ibi: Oportet eum. Quarta ibi: Audacter. Jo. de fan.

¶ Caſus. Hec eſt .j. q. qua queriꝶ an liceat ep̄o ſibi eli-

c ¶ Quod autē. Certū eſt ꝙ nō l3 † niſi cui hoc ſpecialiter ꝑmittitur: vt magūtino. vij. q. j. petiſti. nec obſtat. lxxix. diſt. ſi tranſitus. vbi innuitur ꝙ pape licet ſibi iſtituere ſucceſſorē. ſ3 dicit ibi ꝙ pōt cū fratrib⁹ deliberare de ſucceſſore. †

d ¶ Decernere. i. deliberare. ‡

SI petr⁹. ¶ Caſus. Petrus ap̄ls cum inſtare vellet verbo predicationis ⁊ oratiōi, in tēporalibus Linū et Cletū prefecit: ſed ſolū Clemētem ſibi ſucceſſorē elegit: cui poteſtatē tradidit ligādi et ſoluendi.

e ¶ Si petrus. ſi. id eſt ꝗuis.

f ¶ Aut ligandi. Nō itellige ꝙ iſti pri⁹ nō habuerint poteſtatē ligandi: ſ3 hoc vult dicere, ꝙ iſti nō dedit papa plenā poteſtatē: ne ſit contra. ij. q. j. nēo. xxiiij. q. j. quodcūꝙ. vbi dicitur ꝙ oēs pbr̄i hāc habent poteſtatē. Habuerꝶ ergo prius hāc ptātē, ſ3 nō tātā. Iſti aūt duo tēporalia pauperibus erogabāt: ad qđ officiū ap̄l'i diacones elegerāt. xciij. diſt. legim⁹. qđ hodie habet camerarius pape. ⁊ ptʒ ꝙ Linus et Clet⁹ non fuerūt ap̄lici.

† Sed ↄ videtꝶ expſſe. xvj. q̄ō. vlt. ca. vlti.

Succeſſorē ſibi iniſtituere nulli l3. ‡ Sub. qđ aliō eſt q̄ ſibi ſucceſſorē eligere nā illō eſt licitum: vt ibi. iſtō ꝟo illicitū: vt h̄. nā đ liberare licet cuilibet plato đ ſuo ſucceſſore cum videt ſibi mortē iminere vn̄ ibi đ decerneꝶ. i. deliberare non eligere. ſm̄ h.

⁊ hoc eſt verū ꝙ poſt Petrū ſtatim nō fuerūt ap̄l'ici, ſed Clemēs fuit poſt eū ap̄licus. vidēs aūt Clemēs ꝙ hoc eſſet ꝑniciosum exēplo, ꝙ aliquis ſibi eligeret ſucceſſorē renūciauit papatui: ⁊ tūc electus fuit Linus, eo mortuo elect⁹ eſt Cletus: quo mortuo denuo fuit Clemēs electus. ⁊ ſic Clemens ſm̄ vnā cōputationē fuit ſecundus: ⁊ ſm̄ aliam fuit quartus. vnde verſus. clemēs noluit eſſe papa ſtati poſt petrū.

Diſputat hic mundus: quartus fuerit ve ſecundus. ꝟſus.

g ¶ Tradente. Ad hoc inducitur capitulum.

Unde. ¶ Sed in antiocheno ¶ Caſus Hucuſq; ꝓbauit Grat. ſuperficialiter epo licere ſibi eligere ſucceſſorem: nunc autem probat contrarium.

Epiſcopo. ¶ Caſus. Statutũ fuit i Antiocheno cõcilio vt nullus eligat ſibi ſucceſſorẽ: ⁊ ſi factũ fuerit, irritũ ſit: ſ; tñ eligatur a clericis epoꝝ iudicio. Idẽ eſt caſus ſeq. ca.

f ¶ Locutus eſt deus. ſm quoſdã apparuerat per angelum in ſpecie viſibili: ſicut dicit deſcendiſſe per angelos. ij. q. j. de⁹. Jo. aũt dicit in canonica epiſtola: Deum nemo vidit vnq;. tamẽ ex eo quod dicitur Moyſem vidiſſe poſteriora dei: dicunt quidã eum vidiſſe in ſpecie viſibili. Deum nemo vidit vnq;.

Unde ipſe Clemens in epl'a ad Jacobũ Hieroſolymitanũ miſſa inter cetera ſcribit q Petrus adhuc viuẽs Clemẽtẽ i epm elegit. ¶ Simon petrus in ipſis diebus quib⁹ vite finẽ ſibi preſenſit: ⁊ apprehẽſa manu mea in aurib⁹ toti⁹ eccl'ie hec ꝓtulit x̃ba. Clementẽ hũc vobis ordino epm: cui ſoli mee p̃dicatiõis ⁊ doctrine cathedrã trado: quẽ pre ceteris expertus ſum deum colentẽ, hoĩes diligentem, diſcẽdi ſtudijs deditum, ſobriũ, benignũ, iuſtum, patientem, ſcientẽ nõnulloꝝ ferre etiam ex his que verbo dei inſtituuntur iniurias.

Sed in Antiocheno concilio hoc oĩno fieri prohibetur: in quo ſic ſtatutum legitur.

¶ Epo ſucceſſorem ſibi conſtituere non licet.

Epiſcopo nõ liceat ꝓ ſe alterũ ſucceſſorez[a] ſibi ꝯſtituere, l; ad exitũ vite perueniat. Q; ſi tale aliq̃d factũ fuerit, irritũ ſit hmõi conſtitutum. Seruet aũt ius eccl'iaſticũ id ꝯtinẽs nõ aliter oportere fieri, niſi cũ ſynodo et iudicio epoꝝ, et electione clericorũ: qui poſt obitũ quieſcentis ptãtẽ habẽt eũ qui dign⁹ extiterit eligere ⁊ promouere.

Item ex cõcilio Martini pape.

¶ De eodem.

Epiſcopo nõ liceat ante finẽ vite aliũ i loco ſuo conſtituere ſucceſſorẽ. Si q̃s aũt hoc vſurpare tentauerit, talis cõſtitutio irrita erit. Nõ ergo aliter fieri op;, niſi cum concilio et iudicio epoꝝ[b] qui poſt exitũ predeceſſoris poteſtatẽ habent dignũ eligere.

Item Hilarius papa.

¶ De eodem.

Plerique ſacerdotes in mortis cõfinio cõſtituti, in locũ ſuũ ferunt alios deſignatis nominib⁹ ſubrogare: vt ſc; nõ legitima expectetur electio: ſed defuncti gratificatio pro populi habeat aſſenſu. quod q̃ graue ſit, eſtimate. Ab vniuerſis acclamatum eſt[c], Hec preſumptio nunq; fiat. Que dei[d] ſunt, ab homine dari non poſſunt.

Item Hiero. ad Titũ. cap. j.

¶ De eodem.

Moyſes amic⁹ dei, cui facie[e] ad faciẽ locutus eſt deus[f]: potuit[g] vtiq; ſucceſſores principatus filios ſuos facere, ⁊ poſteris ꝓpriã relinquere dignitatẽ: ſed extrane⁹ de alia tribu[h] eligitur Jeſus (id eſt Joſue) vt ſcirem⁹ principatũ in ꝓpl'os nõ ſanguini[i] deferẽdum eſſe, ſed vite[k]. At nunc cernim⁹ plurimos hanc rem beneficium facere: vt nõ querant eos in eccl'ia columnas erigere, quos pl⁹ cognoſcant eccleſie prodeſſe: ſed q̃s vel ipſi amant: vel quoꝝ ſunt obſequijs deliniti: vel pro quibus maiorum quiſpiam rogauerit[l]: ⁊ (vt deteriora[m] taceã) qui vt clerici fierent, muneribus impetrarunt.

Item Innocentius papa. ij.

¶ De eodem.

a ¶ Succeſſorẽ. Uerũ eſt q nõ poteſt de iure cõmuni, ſed diſpenſatione pape. vij. q. j petiſti. nec ob. xx. qõne. iij. preſens. vbi paſ volebat q eo mortuo fili⁹ eius fieret monachus. ſed ibi nõ erat ſucceſſio iuris.

b ¶ Epiſcopoꝝ. Hoc requiritur in ordinatiõe: ſed non in electione. lxiij. diſtinct. ꝑ totum.

Plerique. ⁊c. ¶ Caſ⁹ Quidam epi in mortis articulo cõſtituti, deſignabãt ſibi nominatim ſucceſſores: vt non legitima electio expectaretur. ſed hoc ꝓhibet Hilari⁹ papa i ſynodo: q; iura ſpiritualia non poſſunt aliquo hereditario iure concedi.

c ¶ Acclamatũ. Ab vniuerſis.

d ¶ Que dei ſũt. vt eccleſiaſtice dignitates:[†] vt. xvj q. j. in canonibus. et. xxiij. q. viij. conuenior. Joan.

[†] vij. q. j. remoto. in fi.

Moyſes ¶ Caſus Hieronymus reprehendit ꝯ illos epos q̃ iſtituebãt ſibi ſucceſſores cõſanguineos vel amicos, vel illos qui vt clerici fierent, muneribus ipetrabant: et docet hoc nõ eſſe faciendum, exemplo Moyſi: qui filios potuit inſtituere ſucceſſores in principatu: ſed noluit: immo extraneum et de alia tribu elegit, ſcil; Jeſum, qui Joſue et Jeſus Naue dictus eſt.

e ¶ Facie. Id eſt familiariter.

g ¶ Potuit. Q; adhuc nõ erat ꝓhibitũ hoc. ſimile xxxij. qõne. iiij. obijciuntur.

h ¶ De alia tribu. Moyſes enim erat de tribu Leui: Jeſus Naue ſiue Joſue fuit de tribu Effraim. de his tribub⁹ habes vij. q. j. deniq;. Moyſes fuit d tribu leui.

i ¶ Non ſanguini. Argu. q reges debent fieri ꝑ electionem. xciij. diſt. legimus. et. j. ea. ſi ergo. niſi habeant ex priuilegio cõſtituere ſucceſſorem ſibi: vt. lxiij. diſtic. in ſynodo. al's etiã de iure oẽs ſeculares ptãtes nõ debent ſuccedere: vt C. vt oẽs tam ciuiles q; mili. iudi. l. vnica. l p̃nc. q aũt Dauid in vita ſua Salomonem ſibi ſucceſſorẽ iſtituit, inſtinctu ſpũſſcti eſt factũ. Ar. tñ ꝯ vij. q. j. deniq;. Reges eligẽdi ſunt.

k ¶ Sed vite. ꝯ. xl. diſt. nos qui.

l ¶ Rogauerit. Ergo videt q preces inducãt ſimoniã, vt hic: ⁊. j. q. j. ſũt nõnulli. Et dici ꝯſueuit q ſi preces fiunt ꝑ digno, non inducũt ſimoniã: vt. j. q. j. q̃buſdã. in fi. hoc verũ eſt ſi nõ ſint cõſanguinei ſui: vt ex̃ de eta. ⁊ quali. tuã. in fi. Jo. Non credo q preces ꝯſanguineoꝝ inducant ſimoniã ſi fiant pro digno: vt. j. q. j. latorem. et maxime cum quis poſſit pro ſe rogare ſi dignus eſt: vt extra de ſimonia. tua. nec illa decreta, tuam. contradicit ſi bene inſpiciatur. B. Preces an inducant ſimoniã.

m ¶ Ut deteriora. Color eſt rhetoricus quando dicit quod dicit ſe velle tacere: et dicitur preoccupatio.

Apoſtolica. ¶ Caſus. Statuit hic ne quis iure hereditario ſibi vēdicet vel poſtulet eccleſias/prebendas/prepoſituras,capellanias,vel aliq̄ eccl'iaſtica officia:qđ ſi q̄s preſumpſerit,careat eiſdē in ꝑpetuū. eccleſie:vt.xxv.q̄one.j.que ad perpetuam.et quia ſtatutum facit in id tempus in quo nō eſt futurus iudex.ff.de iuriſdi.om.iudi.eum qui.

a ¶ Prebēdas. Epō nō licet filios inſtituere in paternis eccleſijs.ex̄ de fil.preſ.preſentiū. niſi ꝑ mediā perſonam:vt extra e.ex traſmiſſa:prebendā autē pōt habere in eadē eccl'ia ſi eſt legitim⁹.ex̄ e.ti.ad hec.ſed lʒ ſit legitimus,beneficiū tñ paternū nō pōt habere:ſicut hic dicit.ſed illegitimus in eadē eccleſia ſeculari eſſe nō pōt canonicus: vt ex̄ eo.ti.ad abolendū.tñ ꝑ illā cōſtitutionē videt̄ ꝙ etiā legitimus nō poſſit habere beneficiū cum patre et hoc itelligas de oībus deſcendentibus.ar.ex̄ de iure pa.conſuluit.† ex̄ de inſti.ad decorē.et.ff.de v̾bo.ſignifi.filij. Forte aliud in collateralibus ⁊ aſcēdentibus:arg.de peni.diſtic.j.pene.lʒ ſit arg.ꝯtra ex̄ de inſti.ad decorē. Jo. Sed certe poteſt ꝓbabiliter dici ꝙ hoc nō extenditur ad nepotes:qꝛ pene ſunt reſtringēde.ff.de lib.⁊ poſt hu.cū quidā.in ſi. nec ſēꝑ noīe filiorꝝ nepotes intelligūtur:vt inſti.q̄ dari tut.poſ.in ſi.ti.B. Sed quid de illo q̄ renūciat,vt detur alij forte ꝯſanguineo?hanc renūciationē papa approbat ex̄ de offic.dele.ex parte.j.Sed dic ꝙ ibi fuit pura renūciatio.

Filius ſacerdotis eccleſiaʒ paternaʒ hře nō poteſt.

† Ubi ſūt verba terētij cōpilatio nō erat illius verbi potius qđ hodie eſt ſublatum. Archi.

Apl'ica auctate ꝓhibemus ne q̄s eccleſias ⁊ prebēdas[a],prepoſituras,capellanias,aut reliqua eccl'iaſtica officia hereditario iure valeat vēdicare,aut expoſtulare ꝑſumat:qđ ſi q̄s improbus aut ābitiōis re⁹ attētare ꝑſumpſerit,debita pena mulctabit̄,et poſtulatis carebit.

His oīb⁹ authoritatib⁹ ꝓhibentur epī ſucceſſores ſibi inſtituere. Sed aliud eſt de ſui ſucceſſoris electiōe cū fratribus deliberare:aliud ex teſtamēto tanq̄ ſue dignitatis heredē ſibi querere. Illud fieri ꝑmittit̄:hoc aūt penitus ꝓhibetur. Illud aūt beati Petri apl'i ab illis valet in argumentum aſſumi,q̄ tales ſibi ſubſtituūt,qualem ſibi ſucceſſorem btūs[b] petrus queſiuit. Uerū qꝛ officiū non vite,ſed ſanguini cepit deferri,atq̄ ad ep̄atū tales q̄ſq̄ ſibi ſucceſſores querere cepit,qui vel odioſi populis,vel a plebe docendi inueniūtur:idcirco ſacris canonibus ſtatutum eſt ne quiſq̄ ſibi ſui officij querat ſucceſſorem:ſʒ ꝑpl'i electione querat̄ qui eorꝝ vtilitati digne deſeruiat,q̄ illorꝝ vtilitatē,non ſua lucra querat:q̄ xp̄o ſemen velit ſuſcitare,non ſibi diuitias ꝯgregare:qđ q̄ facere ꝯtēpſerit,iure ab eccl'ia repudiat̄.

Unde Auguſtin⁹ in libro cōtra Manicheos.

¶ Qui ſibi ⁊ eccleſie prodeſt vtroq̄ pede calceat⁹ itelligit̄.

Olim iuſſus eſt frat̄ premortui fratrꝭ vxorē ducere:vt nō ſibi,ſed illi ſuſcitaret ſobolem[c]:eiuſq̄ noīe[d] vocaret quod ide naſceret̄:qđ ſi recuſaret,diſcalceat⁹ vno pede[e] conſpui ſolebat in faciem. Nunc euangelij quiſq̄ predicator ita dʒ in eccl'ia laborare vt defuncto fratri.i.xp̄o ſuſcitet ſemen,qui pro nobis mortuus eſt.et qđ ſuſcitatū fuerit ei⁹ nomē accipit. At ꝓ q̄ electus ab eccl'ia miniſteriū euāgelizādi ⁊ baptizādi renuerit ab eccl'ia ipſa digne merito q̄ cōtēnit̄.q̄ eīn ⁊ ſibi ꝓdeſt ⁊ eccleſie,bñ intelligit̄ vtroq̄ pede[e] calceatus vñ illud:q̄ ſpecioſi pedes euāgelizantiū pacem euāgelizātiū bona.q̄ eīn lucrandorꝝ curā refugit aliorum:diſcalceati illius nō figuratū[f] ſignificauit,ſed in ſe impletū portauit opprobrium.

Item Grego.in regiſtro.

¶ Locus regiminis ſicut deſiderātib⁹ eſt denegādus:ita fugientibus eſt offerendus.

In ſcripturis v̄ris vos magnopē requiē queſiſſe narratis:ſed ꝑ hoc ad pa

Olim.† Hec eſt ſecunda pars q̄onis/in qua redarguit electos et dignos qui nolunt recipere prelationeʒ:et hoc facit ꝑ quatuor authoritates. Jo de fā.

¶ Caſus Inveteri lege precipiebatur ꝙ frater duceret vxoreʒ fratris ſui defuncti,vt ei ſobolē ſuſcitaret:que ſoboles defūcti fratris diceret̄. qđ ſi recuſabat,in faciē eius cōſpuebatur/⁊ diſcalceabatur vno pede. Exinde dom⁹ ei⁹ vocabat̄ dom⁹ diſcalceati. Sic vnuſquiſq̄ predicator debet Chriſto qui ꝓ nobis mortuus eſt/filios ſuſcitare:qui chriſtiani a Chriſto vocētur. Q̄ ſi recuſet,reſpuitur ab eccl'ia,taq̄ vno pede diſcalceatus:⁊ portabit opprobriū illi⁹ nō figuratum,ſed figurās:qꝛ hoc ſignificat opprobrium illius. Qui ꝓ hoc adiplet,vtroq̄ pede dicit̄ calceatus.

c ¶ Sobolē. Tamen iſti⁹ erat carnalis fili⁹:ſʒ erat filius mortui legalis:vt.lvj.di.iſmahel.⁊ Matthe⁹ ponit carnales p̄res vbi dicit,qui genuit.et Lucas ponit legales:cū dicit:qui fuit. Duos enim habebat patres huiuſmodi filius carnalem et legalem.

ſ.ps.

Deut̄. xxv.b.

Rom. x.c.

Chriſti patres fuerūt duplices.

Quis oibus. ¶ Caſus Soluit Gra.dictā cōtrarietatē dicens ꝙ tractare cū fratribus de electione ſucceſſoris licet:ſed eligere nō licet. Exemplū ꝓ Petri non debet trahi ad cōſequentiā:niſi ab his qui talem vellent eligere ſucceſſorem,qualis fuit Clemens. Uerum qꝛ conſueuerant eligere cōſanguineos ⁊ malos,cōſtitutū eſt vt clerici vel patroni eligant prelatos tales qui deo digne ſeruire valeant.quod ſi facere recuſauerint,iure ab eccleſia repudientur.quod probat per ſeq.cap.

b ¶ Beatus. Sed nunquid adhuc papa poſſet facere ſibi ſucceſſorem? Nō:qꝛ hoc eſſet immutare ſtatutum

d ¶ Nomine. Id eſt filium mortui.

e ¶ Utroq̄ pede.qꝛ ⁊ de ſe curat,⁊ de proximo.

f ¶ Nō figuratū. Sʒ etiā ſignū ⁊ figurā:hoc eſt dicere:factum iſtius† ſignū eſt ⁊ figure ⁊ figurati. Uel hoc vult dicere,ꝙ factū iſtius nō ſignificat factū illius:ſed factum iſtius ſignificauit factum illius. Uel ideo dicit hoc/quia in facto iſtius completur illa figura.

† Sub. qꝛ fc' m iſti⁹ eſt res ⁊ ſignatuʒ fc'm illi⁹ figura et ſignās ⁊ factum iſti⁹ ⁊c̄. vt ſeq̄t̄.

In ſcripturis. ¶ Caſus. Quidā cum eligebantur ad prelaturas/recuſabant eas:dicentes ſe velle eſſe in contēplatione. Sed Gregorius dicit ꝙ ex hoc ſe magis eſſe dignos oſtendunt:qꝛ ſicut ambientib⁹ magis eſt dignitas deneganda:ſic eſt renuentibus conce

ſtoꝛalem ſolicitudinē vos cō=
grue veniſſe[a] oſtenditis:qꝛ ſi=
cut locus regiminis deſiderā
tibus negādus eſt, ita fugiēti
bus[b] offerendus eſt. ¶ Et ſi=
cut ſcriptū eſt[c]: Nec quiſq̄ ſi=
bi ſumat honoꝛē: ſ3 q̄ vocat a
deo tanq̄ Aarō. ¶ et rurſus[d]
idem egregius pꝛedicatoꝛ di=
cit. Si vnus ꝓ oībus moꝛtu⁹
eſt:ergo et oēs moꝛtui ſunt:et
pꝛo oībus xp̄s moꝛtuus eſt. ⁊
ſi hoc eſt: ſupeſt vt qui viuūt,
non iā ſibi viuant:ſed ei q̄ pꝛo
ipſis moꝛtu⁹ eſt, ⁊ reſurrexit.
Et paſtoꝛi ſctē eccl'ie dr̄. Si=
mon Joannis amas me? Pa
ſce oues meas. Ex quib⁹ ver
bis colligit q̄ ſi is q̄ valet, oī=
potentis dei oues renuit pa=
ſcere:oſtendit ſe paſtoꝛē ſum=
mū minime[e] amare. Si enim
vnigenitus patris pꝛo explē=
da vtilitate oīm de ſecreto pa
tris ad publicū nr̄m egreſſus
eſt:nos q̄d dicturi ſumus, qui
ſecretū noſtrū pꝛeponim⁹ vti
litati pꝛimoꝝ? ¶ Quies ita=
q̄ nobis ex coꝛde appetenda
eſt:⁊ tn̄ pꝛo multoꝝ lucro ali=
quando poſtponenda. Nam
ſicut toto deſiderio debemus
occupationē fugere:ita (ſi de=
ſit qui pꝛedicet) occupationis
onus libenti neceſſe eſt hume
ro ſubire:quod ex duoꝝ pꝛo=
phetarum opere[f] docemur:
quoꝛum vnus pꝛedicationis
officium vitare conatus eſt:
Et alter appetiſt.nam mitten=
ti ſe dn̄o Hieremias reſpon=
dit dicēs, A,a,a, dn̄e deus,ec
ce neſcio loq̄:qꝛ puer ego ſu3.
Et cū oīpotens deus ad pꝛe=
dicādum ſibi perſonam que=
reret dicens: Quem mittam
et quis ibit ex vobis? vltro ſe
obtulit Eſaias dicens: Ecce
ego,mitte me. En ab vtriſq̄
exterius diuerſa vox pꝛodiſt:
ſed non a diuerſo fonte dile=
ctionis emanauit. Duo quip=
pe ſunt pꝛecepta charitatis,
amoꝛ dei et pꝛoximi. Per acti
uam igitur vitam ꝓdeſſe pꝛo
ximis cupiens Eſaias officiū
pꝛedicationis appetiſt. Per
cōtēplatiuā vero Hieremias
amoꝛi conditoꝛis ſedule inhe
rere deſiderans:ne mitti ad
pꝛedicādum debeat cōtradi=
cit. Qđ ergo laudabilit' vnus
appetiſt, hoc laudabilit' alius
expauit. Iſte ne tacite contē=
platiōis lucra loquendo ꝑde=
ret:ille ne dāna ſtudioſi opis
tacēdo ſētiret. S3 hoc i vtriſ=
q̄ eſt ſubtilit' intuendū:qꝛ ⁊ is
qui recuſauit, plene[g] nō reſti=
tit:et is q̄ mitti voluit, ante ſe
ꝑ altaris calculū purgatū[h] vi
dit:ne aut non purgat⁹ adire
quiſq̄ myſteria ſacra audeat
aut quem ſuperna gratia ele=
git, ſue humilitatis ſpecie ſu=
perbe contradicat.

Idem in Moꝛalibus.

¶ Locus delectionis in vo=
to, dignitatis ſemper ſit in ne
ceſſitate.

SCiendum ſummopere
eſt q̄ obedientia aliqñ

---

denda. Et docet q̄ qui eligunt ad dignitates ⁊ ad offi=
cium pꝛedicandi, nō debent renuere ſi digni ſunt. Qđ
tribus rationibus vel authoꝛitatib⁹ ꝓbat: ⁊ hoc in pꝛi
ma parte. In ſecūda oſtendit q̄ quietem cōtemplatio=
nis debemus deſiderare, ſed cū neceſſe eſt, poſtponen=
da eſt ꝓpter mul=
toꝝ vtilitatē. Qđ
pꝛobat duob⁹ exē
plis: ſcil3 exemplo
Hieremie: qui cu3
inuitaret ad pꝛe=
dicandum, dixit.
Hie.v. A,a,a, dn̄e, neſcio
Num. loqui: qꝛ puer ego
xxv. ſum. Et exemplo
Eſaie, qui de con=
¶ Cōc. templatione obtu
text⁹ in lit ſe dicens: Ecce
ſiſ.l.l. ego, mitte me. S3
itē eoꝝ ſciendū q̄ iſti non
.§.ſi de fuerūt cōtrarij: qꝛ
curio= Hieremias non ex
nes.ff. toto recuſauit: ſed
qđ cu= timuit ſubire offi=
iuſq̄ v= cium pꝛedicandi.
niuer. Nec Eſaias ante
miſſus eſt q̄3 ſe ꝑ
Joā. altaris calculum
xxj.d. purgatū vidit.i.ꝑ
carbonē ſumptu3
de altari vbi erat
ignis ꝑpetuus ad
op⁹ ſacrificij. Pri=
ma authoꝛitas vl'
ratio eſt ibi: Et ſi=
cut ſcriptū eſt ⁊c.
Scđa ibi: Et rur=
ſus. Tertia ibi: et
paſtoꝛi. Secunda
pars incipit ibi:
Quies itaq̄ ⁊c.
a ¶ Veniſſe. per
electionē: vl' foꝛte
volebāt recuſare.
b ¶ Fugiētibus.
Sic.xl.diſtic. ante
oīa.C.de epi. ⁊ cle
ri.ſi quemq̄.et.s.
lxxiiij.diſt.ep̄s.cō
tra. Sed illud de
penitus inuito. ſ3
ab initio aliq̄s de=
bet cogi vt conſen
tiat. nā nullus eli=
gendus eſt niſi ab
initio diſſentiat.j.
Electio q.vj.ca.vlti. tepi=
ni q̄ui de tamē debet diſ
conſen= ſentire, ſicut femi=
tiendū na.xxxij.q.ij.honoꝛantur.al's ſi diceret, nolo: cum foꝛ=
eſt. te vellet: faceret contra conſcientiā. extra de pꝛeſump.
cap.vlt. vel ſi foꝛte diceret, non ſum dignus: licet Hug.
dixerit q̄ poſſit ſimulare ſe non eſſe idoneū. Argu.xxij.
qōne.ij. vtilem.
c ¶ Scriptum eſt. In epiſtola ad Hebꝛeos.
d ¶ Et rurſus. In ſecūda epiſtola ad Coꝛinthios.
e ¶ Minime. Ergo qui ſe dignū credit, ⁊ pꝛelaturam
ſibi oblatam non recipit, moꝛtaliter peccat: vt.s.e.cap.
pꝛoxi.⁊.j.e, qui epiſcopatum.
f ¶ Opere. Arg. diuerſarum perſonarum ſentētiam
vtrāq̄ tenere.xxij.q.ij.beatus.et de conſe.diſt.ij.quo=
tidie.⁊.xxxv.q.v.ad ſedem. Item arg. pꝛo diuerſis con
ſuetudinibus.xij.
diſt. illud.xxxj.di.
altrer. ⁊ de cōſecr. Hier.
diſti.iiij. de trina. j.b.
Item arg. pꝛo di=
uerſitate teſtium.
ex̄ de verb.ſig.ni=
hil obeſt. et de pe=
ni.diſt.j.periculo=
ſe.xxiij.q.vij.qui=
cūq̄.s.diſti.v.ad
eius. ⁊ ex̄ de teſti. Eſaie
cum tu fili. vj.c.
g ¶ Plene. Ecce
reſpōſio illius qui
ad ep̄atū petitur:
non dicet expꝛeſſe Elect⁹
nolo: qꝛ tunc men ꝑ q̄ſ̄ba
tiret.xxij.qō.ij. cū cōſenti
hūilitatis. nec de= re d3.
bet ſe ſtatim inge=
rere: ſ3 dicat vt di=
xit mutinēſis ep̄s.
Nolēs volo: ⁊ vo=
lēs nolo.xv.qōe.j.
vos autem.
h ¶ Purgatum.
Arg. pꝛo Hugo. q̄
pꝛomouendus d3
ep̄o cōfiteri crimē Pꝛomo=
et ep̄s d3 eum pur uēdus
gare. i. ſecū diſpen crimen
ſare. Eſaias enim ſuū con
adhuc immūdus fiteri
obtulit ſe: et poſt= debet.
ea fuit purgatus.
Item eſt hic ar. q̄
ſi aliq̄s eligit qui
adhuc eſt in moꝛ=
tali pctō, q̄ ideo
nō eſt vitioſa ele=
ctio ſi ipſe velit coꝛ
rigi. ¶ vt.s.l.diſti. ¶ Arg.
quid eſt. Item eſt ad hoc
hic arg. q̄ duo ſi= l.di. qđ
mul poſſunt eligi: eſt.xx=
vt ſi vnus ſuccum iiij. qōe
bat, alter obtine= iij, dixit
at: vt dixi.s.lxj.di
ſtin.ſtudij.
SCiēdū. ¶ Ca
ſus. Hoc ca.
diuiditur in duas
partes. In pꝛima
parte dicitur q̄ cum quis inuitatur ad dignitatem et
ad pꝛoſpera, et obediat: ſi anhelanter aſpiret, nulla eſt
talis obedientia: que non habet meritum, quia de ſuo
pꝛopꝛio motu habet et de ambitione. Si vero incitatur
ad oppꝛobꝛia et contumelias, et nō obedit libēter: nul=
lum habet meritum ex obedientia. In ſecunda parte
commendat Gregoꝛius obediētiam, eam victimis vi=
te pꝛeponendo: et vituperat inobedientiam, eam ido=

lolatrie comparando. Sc̃da ibi: Et paulo ſuperius.
a ¶ Si de ſuo. i. ex ambitione. ponitur enim in mala ſignificatione: vt. iij. q. ix. pura.
b ¶ Non habuerit. De propria voluntate.
c ¶ Proprie. Hic pz ratio quare ep̃o inuito nõ poteſt clericus eius vocari ad epiſcopatũ: vt. lxiiij. diſti. lfas. inuito eo fit monachus. xix. q̃one. ij. due. q2 iſte preſumit facere ex ambitione/ ꝛ facit ad ſuũ commodum: ille nequaq̃.

Cleric⁹ inuito ep̃o nõ fit ep̃s, ſʒ bene monachus.

d ¶ Inuitus. ar. ꝙ remunerari nõ debemus de eo qđ inuiti facimus: vt. xiij. q. ij. q̃ prepoſterũ. xxv. q. j. illđ. et. xxxij. q. v. ille.
e ¶ Inobedientia. In hoc patz ꝙ inobediẽtia eq̃paraꝶ hereſi: vt dixi iiij. q. j. in ſumma.
f ¶ Ex aduerſo. Id eſt ex eo ꝙ vnũ cõtrarium cõmendatur/ aliud vituperaꝶ: vt. j. de peni. diſt. ij. §. ecõtrario. ꝛ no. h̃ ꝙ optima eſt probatio q̃ fit p̃ ſuũ cõtrariũ: vt hic, et. j. q. j. c. j. et. xiij. q̃. ij. aie. et ff. de offic. eius cui man. eſt iu. l. j.

Probatio q̃ fit p̃ ſuũ cõtrariũ eſt optia.

g ¶ Sola eſt. Id eſt neceſſaria. ſic. x̃ diſt. viij. c. ſi ſol⁹.

Qui epiſcopatũ. ¶ Caſus. Hoc ca. diuiditur i duas partes. In prima ponit Augu. literaꝫ apl̃i dicentis. Qui ep̃atũ deſiderat ꝛc. ꝛ dicit ꝙ epiſcopatus eſt nomen laboris et nõ honoris tm̃: vt ille qui preficitur pro ſubiectis debeat laborare: et ſi preeſſe voluerit ꝛ non prodeſſe, epiſcopum ſe putare non debet. In ſecunda parte dicitur ꝙ ocium contemplationis eſt deſiderandum: dignitas autem non eſt petenda: ſed ſi propter neceſſitatem imponitur, eſt ſuſcipienda pro plurimorũ vtilitate: ita tamen vt ex toto cõtemplatio nõ deſeratur. Secunda ibi: Itaq̃ a ſtudio.

j. Tit. iij. a.

h ¶ Qui epiſcopatum. Id eſt epiſcopari, id eſt preeſſe vt proſit, nõ vt preſit: vt. xl. diſtinc. multi, ſperare ergo et deſiderare poſſum⁹ epiſcopatum: vt. lix. diſtinct. ſi officia. lxxij. diſtinct. in ſingulis, et queſtio. j. non eſt putanda.

Ep̃atũ deſiderare poſſumus.

i ¶ Itaq̃. Dixit ꝙ quis poteſt deſiderare epiſcopatum: modo dicit qualiter, ſcʒ vt nõ ingerat ſe. ff. de ꝓcu. l. que omnia.

ſi de ſuo[a] aliq̃d habuerit, nulla eſt: aliq̃n ſi de ſuo aliq̃d non habuerit[b], minima eſt. Nã cũ hui⁹ mũdi ſucceſſus precipiꝶ, cũ locus ſupior imperaꝶ: is q̃ ad percipiẽda hec obedit, obedientie ſibi virtutẽ euacuat ſi ad hec ex ꝓprio anhelat: neq̃ em̃ ſe ſub obediẽtia dirigit q̃ ad ꝑcipiẽda hui⁹ vite ꝓſpera libidini ꝓprie[c] ambitiõis ſeruit. Rurſus cũ mũdi deſpectus precipiꝶ, cũ probra adipiſci ꝛ cõtumelie iubenꝶ: niſi ex ſemetipſo anim⁹ appetat, obediẽtie ſibi meritũ minuit: q2 ad ea que in hac vita deſpecta ſunt, inuit⁹[d] nolẽſq̃ deſcẽdit. Et paulo ſuperius. Obedientia victimis iure preponitur: q2 p̃ victimas aliena caro, p̃ obedientiã ꝟo ꝓpria voluntas mactaꝶ: quod contra ariolandi peccatũ inobedientia eſſe[e] monſtraꝶ. Ex aduerſo[f] ergo meli⁹ oſtendiꝶ qđ de eius laude ſentiat. Si em̃ q̃ſi pcm̃ ariolandi eſt repugnare, ꝛ q̃ſi ſcel⁹ idololatrie nolle acq̃eſcere: ſola eſt[g] q̃ fidei meritũ poſſidet obedientia: ſine qua q̃ſq̃ infidelis conuinciꝶ, etiã ſi fidelis eſſe videatur.

Item Auguſtinus.

¶ Qui preeſſe ꝛ non ꝓdeſſe deſiderat ep̃ari non debet.

Qui[h] ep̃atum deſiderat, bonũ opus deſiderat. Exponere voluit q̃d ſit ep̃at⁹: q2 nomẽ eſt opis, nõ honoris: grecũ eſt em̃, atq̃ inde dictũ vocabulũ, ꝙ ille qui preficiꝶ, illis quib⁹ p̃ficiꝶ ſupintendit curaꝫ eoꝝ. ſ. gerens. Scopos q̃ppe intentio eſt. Ergo ep̃os ſi velim⁹ latine ſupintẽdẽtes poſſum⁹ dicere: vt intelligat non ſe eſſe ep̃m q̃ preeſſe dilexerit nõ prodeſſe. ¶ Itaq̃[i] a ſtudio cognoſcende veritatis nemo ꝓhibetur: qđ ad laudabile ꝑtinet ociũ: locus ꝟo ſuperior, ſine quo regi ppl̃s non põt: et ſi ita teneaꝶ atq̃ miniſtretur vt decet, tamẽ non decenter appetiꝶ[k] q̃obrem ociũ ſanctũ querit charitas veritatis: negociũ iuſtũ ſuſcipit neceſſitas charitatis: quã ſarcinam ſi nullus imponit, percipiende atq̃ intuende vacandum eſt veritati. Si autẽ imponitur, ſuſcipiẽda eſt ꝓpter charitatis neceſſitatẽ: ſʒ nec ſic oĩmodo veritatis delectatio deſiderãda eſt: ne ſubtrahatur illa ſuauitas[l] et opprimatur[m] iuſta neceſſitas.

Item Petrus.

¶ Pro ingenio diſcentiũ doctor moderetur verba doctrine.

Oportet eũ qui docet et inſtruit aĩas rudes, eſſe talem vt pro ingenio[n] diſcentium ſemetipſum poſſit aptare: ꝛ verbi ordinem pro audiẽtis capacitate dirigere. Debet ergo apprime[o] eſſe eruditus ꝛ doctus[p], irreprehenſibilis, maturus, pauidus[q], ſicut ipſi probaſtis fore[r] Clementem hunc poſt me.

k ¶ Appetitur. Argu. ꝙ aliquis ſeipſum nõ debet eligere ſi poteſtas in eum ſit tranſlata. x̃. e. in ſcripturis. et. xvj. q. j. vos autem. quia inter conferentẽ et eum cui confertur, erit diſtantia: vt extra de bapt. debitum. ſimile extra de iure patro. per noſtras. et extra de inſtitu. cum ad noſtram. tamen poteſt ſe coeligere: vt extra de elect. cum in iure.

Eligere ſeipʒ nemo poteſt.

l ¶ Suauitas. cõtemplationis.
m ¶ Et opprimatur. Id eſt vt contemplatio eũ penitus nõ impediat, q̃ forte nimis vult eſſe intentus contemplationi.

Oportet eum. ¶ Hec eſt tertia pars queſtionis, in qua oſtendit magiſter quales debẽt eſſe qui eliguntur vt preſint aliis, ſcilʒ tales ꝙ ad eoꝝ comparationem ceteri grex dicantur: ꝛ hoc probat per ſex authoritates. Io. de fan.

iij. ps.

¶ Caſus. Petrus elegit Clementeꝫ ſibi ſucceſſorem: ꝛ docuit ꝙ prelatus debet eſſe doctus et irreprehenſibilis ad inſtar Clemẽtis, vt aĩas rudes docendo pro capacitate audiẽtium poſſit inſtruere. Sequentia duo ca. plana ſunt.
n ¶ Pro ingenio. Simile xliij. diſt. ſit rector.
o ¶ Apprime. id eſt valde.
p ¶ Et doctus. Que ſacerdotes vel epiſcopi ſcire debeant, habes. xxxviij. diſt. nulli. ꝛ ca. ſeq. ſufficit tamen mediocris ſcientia: vt extra de elec. nobis.
q ¶ Pauidus. Id eſt timens peccare.
r ¶ Fore. Id eſt futurum eſſe.

a ¶ Clemēs. ¶ Iuua. largus enim erit. lxxxvj. di-ſtinc. fratrem.
b ¶ Releua. Arg. iudicē potius debere ſeruare miſe ricordiā ꝙ rigorē: vt. xlv. diſt. licet. ⁊. l. diſt. ponderet. in fi. q2 ſtatim non debet punire: ſed tenetur ſepius re-mittere: vt. xlv. di. licet. ⁊. xxvj. q. vij. alligant.

Ad hoc facit qđ le. ⁊ no. j. xxij. q. iiij. i-nocēs. i fi.

Dicet. ¶ Caſus. Diuiditur i duas partes. In pⁱma parte dicitur ꝙ electio prelati fieri dꝫ in preſentia populi, ne aliq̄ poſtea retractatio fiat: ⁊ vt ſciant oēs quis ſanctior et melior ad ep̄atum eligit. Et hoc ꝓbatur exemplo Moyſi, q̄ i electione Ioſue totā congregauit ſynagogā, ⁊ authoritate Pauli. In ſecūda parte dicitur ꝙ congregare ſynagogā ſiue populū eſt qñ prelatus et electus cōgregat oēs virtutes animi ſimul et ſenſus ⁊ bonas cogitationes, ſcientiā ⁊ bonos mores: vt ille electus intra ſe cōferens intelligere poſſit quid ſit pontifex: quid vnctio: qđ indumenta epiſcopi. Scđa pars incipit ibi, Ego tñ.

Luc. x. c.

Item eiuſdem.

¶ Qui oīb⁹ preeſt: ſingulos releuare contendat.

Clemēs ſi tanqꝫ oībus preeſſe volueris: ſingulos (ꝓut poteris) iuua [a]: et ſingulos releua [b]: q̄ et ſingulorū onus ac ſolicitudinē portas.

Item Hiero. ad Titu. ca. j.

¶ Cōtra Chriſtū faciūt qui gratia non meritis gradū eccleſiaſticū tribuunt.

Quiuos ſpernit, me ſpernit. Ex quo manifeſtuꝫ eſt eos q̇ apłi lege cōtempta, eccleſiaſticū gradū non meritis voluerint alicui conferre, ſed gr̄a: ꝯtra Chriſtū facere: q̄ qualis in eccleſia preſbyter cōſtituēdus ſit, per apłm ſuū in ſequentibus executus eſt.

Item Hierony. in lib. Leui.

¶ Ad ſacerdotiū nō eligatur niſi q̇ ceteris et ſanctior et doctior habetur.

Licet ergo dn̄s de cōſtituēdo principe precepiſſet [c] et elegiſſet: tñ conuocatur etiā ſynagoga. Requiritur ergo in ordinādo ſacerdote etiā pp̄li [d] p̄ñtia: vt ſciant oēs et certi ſint ꝙ q̇ p̄ſtātior [e] eſt ex omni populo, q̄ doctior, q̇ ſanctior, q̄ in om̄i v̄tute eminentior: ille eligit ad ſacerdotiū, ⁊ hoc atteſtante pp̄lo [f]: ne qua poſtmodum retractatio [g] cuiqꝫ, ne q̇s ſcrupulus reſideret: hoc eſt autē qđ ⁊ apł's precipit in ordinatione ſacerdotū dicēs. Oportet autē illū ⁊ teſtimoniū habere bonū ab his q̇ foris ſunt. ¶ Ego tñ ⁊ amplī⁹ aliq̇d video in eo qđ dicit q2 ꝯuocauit Moyſes omnem ſynagogā: vt hoc ſit colligere oēs animi vires, ⁊ in vnū ꝯgregare virtutes: vt cū ſermo de ſacerdotalib⁹ habetur ſacramentis, vigilēt oēs animi virtutes, et intente ſint, vt nihil ſcientie, nihil in eis ſapientie, nihil deſit induſtrie: ſed adſit omnis multitudo ſenſuū: adſit omnis congregatio ſanctarum cogitationuꝫ: vt quid ſit

Ubi d hoc et lxj. diſt. null⁹. ⁊ gl. ij. in fi. ⁊. xxij. q. iiij. inocēs. in fi.

c ¶ Precepiſſet. Arg. ꝙ quādoqꝫ licet iudici excedere fines mādati: dum tamen aƚs ſentētia nihil contineat iniqui: arg. extra de ſen. ⁊ re iudi. cauſam. Nā qui dat ad eligendum, pōt poſtulare: vt ex̄ de elec. in cauſis. ⁊ de renū. poſt trāſlationē. in prin. Et ꝓcurator datus ad rē vēdicandā, poteſt agere ad exhibendū. ff. de ꝓcur. ad rē mobilē. ſufficit em̄ qđ fiat id qđ eſt vicinum mādato licet ipſum non ſit mandatū: vt. ff. iudi. ſo. iam tamē. §. vlti. ff. mandati. l. vlti. Itē arg. ꝙ licet contradicere reſcripto vel mandato principis quandoqꝫ. extra de offi. deleg. ex parte. quia licet mandet ſoli ep̄o ꝙ det alicui prebendā, tamen non faciet hoc ſine conſenſu canonicorum: vt not. vij. q. j. petiſti.

Principis mādato ꝯdicere licet.

d ¶ Etiā populi. ſ. di. lxiij. plebs diotrēꝑ. ⁊. c. noſſe. et c. vlti. ſ. j. q. j. ordinationes.

e ¶ Qui preſtantior. Hic comparatiuū temperat h. ſm̄ eum ſufficit ꝙ bonus eligatur. eſt autē aliquis bonus eo ipſo ꝙ non eſt malus: vt extra de preſump. dudum. ⁊. ff. de leg. ij. cū pater. §. rogo. nec enim maior bonitas vnius aliꝫ debet facere preiudicium: vt. iij. q. ix. neceſſe. ⁊. j. q. j. teneamus. ⁊. C. de ſta. ⁊ ima. l. vlti. Si autem aliquis de alia eccleſia eligitur, ipſe debet optimus eſſe: ſicut ſi tutor de eadē ciuitate ſumitur, ſatis eſt ſi eſt bon⁹: ſi de alia: tunc erit optimus, ff. de tuto. et cu. da. diuus. Aliꝫ dicunt meliorē ſemper eſſe preferendū: vnde ſi pauciores volunt eligere optimū, maior pars minus bonum: ſi minor pars appellat, tenet eorum appellatio: nam iuſtam cauſam aſſignāt: vt extra de his que fi. a maio. par. ca. cū in cunctis: ſed ſi illi elegerint, caſſanda eſt eorū electio ⁊c. cum ſemper optimū debuerunt eligere: vt. lxiij. diſt. metropolitano. lxj diſt. nec emeritis. lxxv. diſtin. c. vlti. lxxiiij. diſti. ep̄orū. non obſtat. xvj. q. vlt. monaſterium. vbi dicit ſufficit ꝙ non ſit malus: q2 illud intelligūt cū ali⁹ ibi melior non eſt: i monachꝫ etiā obtinet ꝙ ſemper melior eſt eligendus. in autenti. de mona. §. vlt. col. j. ego magis adhereo opinioni h. nā cum nō ſit vitium in eligētibus, nec i electo: quare erit electio caſſanda? nā appellatio non debet caſſare, niſi ea que iniuſte facta ſunt. ex̄ de reſtit. ſpo. audita. et extra de ele. cū nobis. Itēꝫ ſi bonus iuſte poteſt eligi, ergo contra illius electionem nō admittitur appellatio: quia contra ea que perpetuo decreto ſancita vel ſtatuta ſunt, non admittitur appellatio. ff. de appel. reci. vel non. l. penult. et vlti. non enim eſt querendum de meritis perſone, cum maior ſit numer⁹ ex vna parte ꝙ ex altera: vt extra de electio. dudum. ſic video in ſimili. nam ſemper de eadem eccleſia debet prelat⁹ eligi: ſi tamen maior pars eligat de eccleſia aliena, licet poſt appellationem preualet electio maioris partis cum altera pars neminem eligit: vt extra de elec. cum inter R. immo ex aliorum opinione ſequeretur ꝙ quilibet peccaret benefaciendo, quia bene poſſet meliorem rem facere: et magiſter peccat in legendo, quia poſſet melius facere, ſcilicet orare.

Electio facta d bono en valeat vbi melior eſt.

ſm L. cu⁹ fuit tota iſta gl. vſqꝫ ibi: ego magis

j. Ti. iij. b.

f ¶ Populo. Ergo in his que publice facta ſunt, non poteſt contradici. liiij. diſtinctio. nulli. lxxxvij. diſtinct. ſi expoſitus. xvj. diſtinct. quod dicitis. ⁊ cum in principio electionis quis conſenſit: poſtea non auditur contradicens. ſupra diſtinctio. iiij. in iſtis. et. j. e. queſtio. ij. dilectiſſimi.

g ¶ Retractatio. Per hoc videtur ꝙ popul⁹ poſſit retractare electionē que fit in eius abſentia, cū exciperent an poſſit contra electū: vt. xxiij. diſ. illud. cū eis inuitis non ſit dandus ep̄s: vt. lxiij. diſt, ca. vlti. Sed hoc non concedo: vt dixi, lxij. diſt, ca. j.

Electio an poſſit pp̄ls ꝯdicere.

a ¶ Pontifex. Uel eius officiū.xxxvj.diſt.ſi q̄s vult.
b ¶ Quid indumenta.xliij.diſt.ſit rector diſcretus.
SI ergo.§ Caſus Probat hierony.in hoc capi.ꝙ nulli licet ſibi eligere ſucceſſorem, argumento a minori:qꝛ nō licuit Moyſi/qui tantus erat: multo minus licebit aliīs: niſi deꝰ alicui aliquid reuelaret:ſicut fecit Moyſi:q̄ de p̄cepto dn̄i Joſue coram populo ſibi ſucceſſorē elegit. Et hoc in prima parte In ſc̄da parte dicit ꝙ gubernatio pp̄li tali debet concedi qui ſpiritū dei in ſe habeat/⁊ p̄cepta dei in cōſpectu ſuo/et qui ſit notus ⁊ familiaris Moyſi.i. deo/⁊ inſtructꝰ in lege dei. Sc̄da ibi Gubernatio pp̄li.
c ¶ Quis erit.argu.ꝙ non licet minori q̇d maiori nō licet.xxxij.q̄.v.ſi paulus.
d ¶ Clamoribꝰ. Sic ergo electio q̄ fit ad clamorē populi,non valet:vt hic:et ex̄ de electioſius.⁊ eſt ſimile. C.de pe.l. decurionuz.ſic.xxij.q.iiij. vnuſquiſq̄. † qui eū ad clamorē populi manumittit aliquem, videtur coactꝰ manumittere.C.qui manumit.non poſ.l.ij.⁊ ff.qui ⁊ a quibus. ſi priuatus. Quādoq̄ ad vocē pp̄li aliquid fit.xxviij. diſti.de ſyracuſane.l.diſt.vt conſtitueretur. attamē ad clamorem populi remittitur alicui pena.ff.de ſic. l.penulti. De hoc notaui.lxj.diſtinc.miramur.

Electio ad clamorem pp̄li nō dꝫ fieri

† Ubi ꝺ hoc: et xvij.q. iiij.ſūt q̄ opes. in prin. ibi videas.

pontifexª,quid vnctio,quidᵇ indumenta eius, conferens intra ſacrarium cordis ſui poſſit aduertere.

Item ex libro Numerorū.

¶ Populi gubernatio diuina electione preſtetur.

SI ergo tātus ille ac talis moyſes nō ꝑmittit iudicio ſuo de eligēdo populi principe, de ꝯſtituēdo ſucceſſore: quis eritᶜ qui audeat vel ex plebe,q̄ ſepe clamoribusᵈ, aut gratia, aut precio fortaſſe excitata moueri ſolet: vel ex ipſis etiaꝫ ſacerdotibus quis erit qui idoneuzᵉ ad hoc ſe iudicet: niſi ſi cui hoc oranti et petenti a dn̄o reueletur: ſicut ⁊ deus dicit ad Moyſem: Aſſume ad temetipſum Jeſum filium Naue hoīem qui habꝫ ſpiritū dei in ſemetipſo: et impones manꝰ tuas ſuper eū: et ſtatues eū corā Eleazaro ſacerdote: ⁊ precepta ei dato in cōſpectu totius ſynagoge: et precipe de ipſo corā eis: ⁊ dabis claritatē tuā ſuper illum, vt audiāt eum filij iſrael. Audis euidenter ordinationem principis populi tā manifeſte deſcriptā, vt pene expoſitione nō egeat. Nulla hic populi acclamatioᶠ: nulla conſanguinitatis ratio: nulla propinquitatis habita cōtemplatio eſt: propinquis agroꝝ ⁊ prediorum relinquatur hereditas.

¶ Gubernatio pp̄li illi tradatur quem deus elegit: homini ſcilꝫ tali q̄ habet (ſicut ſcriptū audiſtis) ſpiritū dei in ſemetipſo, et precepta dei in conſpectu eius ſunt: et q̇ Moyſi valde notꝰ et familiaris ſit: id eſt in quo ſit claritas eius legis ⁊ ſcientia: vt poſſint eum audire filij iſrael. Itē Gregorius ciuibus Neapolitanis.

¶ Non ex fauore ſed iudicio debet venire electio.

NEc nouūᵍ nec rep̄henſibileʰ eſt in eligendo ep̄o pp̄li ſe vota in duas partes diuidere: ſed graue eſt qn̄ in hmōi cā nō ex iudicio ſꝫ ex ſolo fauore venit electio.

Cum aūt gubernatio populi ei tradi iubeť quē deꝰ elegit, dať intelligi ꝙ aliqn̄ q̇buſdaꝫ tradiť quos deus non elegit.

Unde Hieronymus.

¶ Nō ex arbitrio dei aliquā do datur princeps eccleſie.

AUdacter fortaſſe aliquid dicimꝰ, tn̄ q̇d ſcriptū eſt dicimꝰ. Nō ſemꝑ princeps pp̄lo, ⁊ iudex eccl̄e ꝑ dei arbitriūⁱ datur: ſed ꝓut merita nr̄a depoſcūt. Si mali ſunt actus noſtri, ⁊ opamur maligna in cōſpectu dei: datur nobis princeps ſm̄ cor noſtruꝫ. et hoc tibi de ſcripturis ſctīs ꝓbabo. Audi nāq̄ quid dn̄s dicat. Fecerunt ſibi regem, et non ꝑ meᵏ: principē, et nō per

e ¶ Qui idoneum. Argu.ꝙ nullus poteſt ſe eligere. ꝫ.ea.in ſcripturis.
f ¶ Acclamatio.ꝫ.c.proxi.cōtra. Sed ibi bonū teſtimonium populi auditur/hic vero ſtrepitus negatur. v.q̄ne.iiij.in loco.
NEc nouum.§ Caſus. Neapolitani nō ſolum diſcordabant in electione archiepiſcopi: ſed etiā eligebant aliquos non conſiderata bonitate, ſed potius amore et conſanguinitate, quare Gregorius ſcribit eis dicens non eſſe nouum nec reprehenſibile vota eligentium ſe in duas partes diuidere: ſed tunc eſt reprehenſibile cū electio nō prouenit ex iudicio, ſed ex fauore.
g ¶ Nec nouum. Simile.ꝫ.lxiij.diſtinc.noſſe.qꝛ quot ſunt homines, tot ſunt ſentētie: quot ſunt ſn̄ie/tot ſunt opiniones.ꝫ.de cōſecra.diſtin.iiij.ſicut in ſacramentis. et.ff.de recep. arbi.ſi vnus.§.principaliter.
h ¶ Nec rep̄henſibile. Si nō eſt reprehenſibile, quare ergo caſſať electio que fit in ſchiſmate: vt extra de elec.quia. †
¶ Contra. ¶ Caſus. Supra i hoc ca.ſi ergo.dictum eſt ꝙ gubernatio populi traditur illi quem deus elegit, de quo colligitur a ſenſu cōtrario ꝙ aliquando traditur dignitas illis quos non elegit deus: vt.ꝫ.cap. proxi.

† Dic ꝙ tunc non eſt rep̄hēſibile cuꝫ vtraq̄ ps mouet bono zelo ar.lxv. di.ca.j. lxx.diſ. ſi duo. Archi.

AUdacter. Hec eſt ſc̄a pars q̄onis, in qua dicit ꝙ quandoq̄ dat deus malos prelatos propter peccata pp̄li: et hoc ꝓbat ꝑ cap. iſtud et ſequens. Joan.de fan.
¶ Caſus. Hieronymus hic docet ꝙ prelatus eccl̄e quandoq̄ dať bonus/quādoq̄ malus ꝓ meritis ſubditorū. Et hoc probat exemplo Saulis, qui nō fuit electus deo iubente: ſed ꝓut mala merita populi exigebant fuit electus deo permittente. Elegerat.permittendo: et elegerat per Samuelē ad inſtantiā pp̄li petentis. Fieri iuſſerat, non ſm̄ voluntatem dei ſpontaneam, ſed extortam.

† Sꝫ oēꝫ ptātem: qꝛ aliq̄ eſt mala, ſꝫ tn̄ ꝑmittit deꝰ regnare eā ꝑpť peccata pp̄li. vn̄ Iob. Facit deꝰ regnare hypocritā ꝓpter ꝑuerſitatē pp̄li. ſubitelligitur puniendā vel vidicādā.ſm̄ h.⁊ L.

i ¶ Arbitrium. Approbatum: ne ſit contra.ꝫ.xxiij.q.j.quid culpatur. vbi dicitur ꝙ non eſt poteſtas niſi a deo iubente vel ſinente.xxvj.q.v.nec mirū.ſed non approbat/† ſed permittit eos regnare. Simile.vj.q̄oe.j. ex merito.
k ¶ Et non per me. Comprobantem, ſed tamē iubentem. Et ita eſt argu.ꝙ quandoq̄ aliquid iubemus q̇d non approbamus. ⁊ eſt argu.contra ea que per improbitatem obtinentur/ꝙ illa dicuntur fieri inuito dan-

te: vt extra de reſcript. ſi quando. et C. de pe. bo. ſubla. l. j. et. vij. q. j. ſciaſ. vbi habes q qui inuitus aliqd facit potius dicit pati q facere: vt. F. diſt. vj. teſtamentum.
a ¶ Per conſilium. Id eſt approbationem.
S Unt in eccleſia. ¶ Caſus Auguſtinus dicit q quidam prelati ſunt i eccleſia: qui ſeruiunt deo, non propter deum: ſed propter temporalia commoda: qui magis dicendi ſunt mercenarij q prelati. Et ita datur intelligi q deo tātū permittente tales eliguntur. Sequens. §. p ſe ptz.
b ¶ Propter hec. Argu. pro re tpali nō eſſe ſeruiēdum alicui niſi ſecūdario: vt. lxxv. diſt. c. vlti. z. lxj. diſti. qd proderit. z. lxxiij. diſt. cōſuluit. z. lix. diſt. ca. ſi officia.
I Llud. ¶ Caſus. Quidaz putabāt ſe eſſe vel effici meliores eo ipſo q eligebātur ad epiſcopatū: ſed Hieronymus dicit q propter hoc nō ſunt meliores. Et oſtēdit q ſi qs ſcit ſe eſſe indignū nō debet recipere dignitatem: quia quanto potentior eſt, tāto magis punietur. Et q indignus dignitatem recipere nō debeat, pbatur exemplo patris qui propter delicta filioz repellitur a dignitate.
c ¶ Meliores. argu. q nō plus debet pro aliquo preſumi ideo quia habet dignitatez. xl. diſti. nō loca. z ca. multi. z. ij. q. vij. queritur. z diſtin. ix. ego ſolus. Argumen. contra. xj. queſti. iij. abſit. et lxj. diſtinct. miramur. in fine.
d ¶ Prohibent. Propter negligentiam: † vt. F. xvij. diſt. §. neceſſe.
Q Ualis. ¶ Caſus. Dicitur hic q non ſolum epiſcopi, presbyteri, z diaconi, ſed etiam quilibet clericus inferioris ordinis debet precellere laicos in ſermone, z vite cōuerſatione: q2 vbi laici ſunt meliores, nulla poteſt eſſe edificatio.
e ¶ Maiorem. Sic. F. xcvj. diſtinc. quis dubitet. F. diſtinct. lxj. ſtatuimus, et capit. quid proderit. vnde quidam diſcipuli in hoc decepti nimis feſtināt ad cathedram: z dum delectātur in loco glorie fiunt aliis authores ruine: vt xlviij. diſtin. quoniam cum magiſter faciat cathedram, non cathedra magiſtruz: vt xl. diſtinct. ca. vlt. Magiſtri eñi moribus z ſcientia et facundia debent alios precedere: vt. C. de profeſ. et medi. magiſtros. libro. x. et erit talis magiſter, cuius comparatione ſui diſcipuli palee dicātur: vt. xxxv. diſtin. §. criminis.
f ¶ Meliores. id eſt clericos eſſe deteriores q laicos. ſufficit enim clerico ſi eſt bonus.
U Ereor ne. ¶ Caſus. Dicit hieronymus ſe timere ne plures laicorum iudicēt epiſcopos male ſua officia exercentes per comparationem melioris vite: ſicut regina Auſtri que venit de finibus terre audire ſapientiam Salomonis iudicatura eſt homines ſui temporis in die iudicij, comparatione melioris vite: et Niniuite cōuerſi ad predicationez Jone, iudicaturi ſūt illos iudeos qui Chriſtum maiorem Jona contempſerunt.
g ¶ Uereor. Id eſt verecundor.
h ¶ Judicatura. Non poteſtate iudicij: † quia illud femine non habēt. iij. q. vij. §. tria. ff. de regu. iur. l. ij.
i ¶ Condemnabunt. Melius viuendo.

Cathedra nō facit magiſtrum.

† Sub. q facit permi. p prium: ar. vij. q. j. §. cū aūt. ff. tali.

† dicas iudicaturā in die iudicij cōparatione melioris vite.

consilium[a] meū. Et hoc dictū videtur de Saule illo, quem vtiq ipſe dñs elegerat, z regē ſibi fieri iuſſerat: ſz qm nō ſm dei volūtatem, ſed ſm peccatoris ppli meritum fuerat electus, negat eum cū ſua voluntate vel cōſilio cōſtitutū. Tale ergo aliqd intelligamus etiā in eccleſijs fieri, q p meritis aut in verbo et opere potens a deo tribuitur rector eccl'ie: aut ſi malignū faciat ppl's in cōſpectu dñi, z tales perſeuerent: talis eccl'ie iudex datur ſub quo famē z ſitim ppl's patiatur: nō famem panis, neq ſitim aque: ſed famē audiendi verbum dei.

Item Auguſtinus.

¶ Nō ſunt filij ſz mercenarij q honorē ab hoib9 appetunt.

S Unt in eccl'ia qdā prepoſiti de quibus apl'us Paulus dicit: Sua querētes non q Jeſu xpi. Quid eſt ſua querentes? Non xpm gratis diligentes, ſed deum nō propter deū querētes: tpalia cōmoda ſequētes: lucris inhiantes: honorem ab hoibus appetentes. hec quando amantur a prepoſito, et ppter hec[b] ſeruit deo: quiſquis talis eſt, mercenarius eſt: z iter filios eius ſe non computet.

¶ Non ergo qui preficiūtur, ſemper ceteris meliores intelligunt. Unde Hieronymus ad Titum. ca. j.

¶ Ex electiōe nō preficiūtur epiſcopi: ſed comprobantur.

I Llud inſerēdū eſt aduerſus eos q de epātu intumeſcunt, z putant ſe non diſpēſatione xpi, ſed imperiū cōſecutos: q2 nō ſtatim oibus his meliores[c] ſunt qcunq epi nō fuerint ordinati: et ex eo q epi electi ſunt, ipſe ſe magis exiſtiment cōprobatos: ſed intelligāt ppterea quoſdā a ſacerdotio remotos, q2 eos vitia liberoruz impedierint. Si aūt pctā filioz iuſtum ab epiſcopatu prohibent[d]: quanto magis ſe vnuſquiſq conſiderans z ſciens q2 potentes potenter tormēta patientur: retrahit ſe ab hoc non tam honore q onere: et aliorū locum qui magis digni ſunt, non ambit occupare.

Item eiuſdem ad Tit. ca. j.

¶ Pro gradu ſui officij quēq meliorem eſſe oportet.

Q Ualis eñi erit edificatio diſcipuli, ſi intelligat magiſtro ſe eſſe maiorē[e]? Unde nō ſolum epi, presbyteri, et diacones debēt magnopere puidere vt cunctū ppl'm cui preſidēt, cōuerſatione, ſermone ac ſciētia preeant: verū etiā z inferior gradus, exorciſte, lectores, cuſtodes edium acolyti, et oēs oīno q domui dei deſeruiūt: q2 vehementer eccl'iaz dei deſtruit meliores[f] laicos eſſe q clericos.

Idem ad Titum. ca. j.

¶ Populus iudicabit epm, ſua officia non agentem.

U Ereor[g] ne quomō regina Auſtri veniēs a finib9 terre audire ſapiētiam Salomonis, iudicatura[h] eſt hoies tpis ſui: z viri Niniuite acta penitentia ad predicationem Jone cōdemnabunt[i]

a ¶ Eos. Scilicet Iudeos.
b ¶ Iudicēt. ꝫ. diſt. xxviij. ca. vlt. cōtra. ꝫ. diſt. xxj. nolite. ꝯtra. vj. q. j. oues cōtra. ꝫ. ſꝫ nō dicunt ſubditi corrigere ſiue iudicare prelatos poteſtate officij, ſed vite comparatione: vt. j. q. j. nonne.

in electione aliquoꝝ. Et certe ſi cōſiſtāt in pecunia vel obſequio, ſimonia eſt: vt. ꝫ. j. q. j. ſunt nōnulli. In precibus diſtinguit: aut em̄ ſunt carnales, aut ſpirituales. Carnales ꝓ digno nō inducunt ſimoniā: vt. j. q. j. quibuſdā. pro indigno ſic: vt. j. q. j. de ordinationib⁹. Spirituales vero valēt: nec p eas inducit ſimonia: vt. j. qō. j. latorem. In obſequio etiā cōſueuit diſtingui, vtrū ſit honeſtū vel nō: et ſi honeſtū, vtrum exprimat vl' deducat in pactū ꝙ ſeruiat vt prebēda ſibi conferatur.

Q. Uid autem. ¶ Caſ⁹. Ambroſius cum increparet ppl'm delinquentem, dixit ꝙ popul⁹ poterat eū cōuincere vno ſermone, ⁊ ſibi pudorem inferre, cū clericos habeat incorrigibiles, ꝗs emendare nō poſſit, nec eos vult nominare, cuꝫ peccata eorum ſint latentia: ſed vnuſquiſqꝫ cōſulat ſuam cōſciētiam.

c ¶ Cōuincere. ⁊ ruborem incutere ex hoc ꝙ laici meliores ſunt clericij. nō enim poſſet ob hoc reprehēdi. xl. vij. diſ. qō ad nos. qꝛ nō criminis relatione, ſed innocētia reus purgatur. ff. de publ. iudi. is qui. Re⁹ innocētia purgat

d ¶ Cuꝫ fratres. Ar⁹ ſocij dicūtur. x. q. iij. cauēdū.

e ¶ Succenſeaꝫ, id eſt iraſcar.

f ¶ Neminē. contra. ꝫ. v. qō. v. non vos. ſed hic loquitur quando crimē nō poteſt probari: ibi quādo poteſt: occulta em̄ crimina nō habēt vindictam. vj. q. j. ſi omnia. xxxij. diſt. erubeſcant.

N. Ec ſufficere. ¶ Caſ⁹. Quidam prelati putabāt ſufficere ſi adequarent laicis et negligētibus in fide vel in operib⁹: ſed dicit Beda hoc nō ſufficere, niſi precellāt eos ſcientia et doctrina.

eos[a] qui maiorem etiam Ionā ſaluatorem ꝯtēpſerunt: ſic plurimi in populis ep̄os iudicent[b], ſubtrahētes ſe ab eccleſiaſtico gradu, ⁊ ea q̄ epiſcopo cōueniunt nō exercentes.

Item Ambroſius in increpatione ad populum.

¶ Qui clericos ſuos nō corrigit: ppl'm corrigere nō valet.

Quid autem ego vos arguo, cū poſſitꝭ me vno ſermone ꝯuincere[c]: cōuincor em̄ ego cum in hac parte clericos vobis magis video negligētes: quō em̄ poſſuꝫ corrigere filios, cū fratres[d] emēdare non poſſim: aut q̄ fiducia ſuccenſeā[e] laicis, cuꝫ a ꝯſortibus pudoris verecundia ꝯticeſcā? Ego autē fratres nō de oib⁹ loquor: ſunt certe quidā deuoti, ſunt ⁊ alij negligētes. Ego neminē[f] nomino: conſcientia ſua vnūquēqꝫ conueniat.

Item Beda ſup Mattheū.

¶ Epiſcopo ad ſalutem non ſufficit moribus et vita populo adequari.

Nec ſufficere nobis ad ſalutem arbitremur, ſi turbis negligētiū vel quorūlibet indoctorū fide vel actibus adequemur: quib⁹ ſacris literis vnica eſt credendi[g] pariter et viuendi regula preſcripta.

¶ Ne ergo (vt ſupra dictum eſt) tales ſui officij ſucceſſores aliqs ſibi quereret, prohibentur ep̄i alterum pro ſe ſucceſſorem ſibi ſtatuere, ac deſignatis nominib⁹ in locū ſuum alium ſibi ſubrogare.

¶ Queſtio. ij.

Quod aūt amicoꝝ patrocinia[h] in aliquorū electiōe cōualeſcere nō debeant auctoritate beati Greg. pape ꝓbat: q̄ in. iij. libro regiſtri ſcribit Antonio ſubdiacono dicens.

¶ In electione ep̄i nō munerum datio, nec aliquorum patrocinia conualeſcant.

Illud quidē pre oībus cure tibi ſit, vt in hac electione nec datio q̄buſcunqꝫ modis interueniat premiorū: nec quarūlibet perſonarū patrocinia[i] conualeſcant. Nam ſi quorundā patrocinio[k] quiſqꝫ fuerit electus: voluntatib⁹ eorū cuꝫ fuerit ordinatus, reuerētia exigēte obedire compellitur[l]: ſicqꝫ fit vt res illius diminuantur eccleſie, et ordo eccleſiaſtic⁹ nō ſeruetur. Talem ergo te admonēte debent ſibi perſonam eligere, que nullius incongrue voluntati deſeruiat: ſed vita et morib⁹ decorata, tanto ordine digna valeat inueniri.

Itē ad clerū Mediolanēſē.

¶ In electione antiſtitis cōmuni vtilitati nō ſuo lucro quiſqꝫ proſpiciat.

h ¶ Patrocinia. Patrocinia autē conſiſtunt in pecunia vel obſequio: et tūc fit ſimonia: aut in precibus: et tunc aut ſunt carnales, aut ſpūales: ſi ſpirituales, valēt, nec per eas ſimonia committitur: vt. j. qō. j. latorē. carnales etiā pro digno ſunt recipiende: vt. j. q. j. quibuſdā. in fi. ſed preces carnales ꝓ indigno facte, inducunt ſimoniaꝫ. j. q. j. de ordinationibus. et dic vt. ꝫ. ea. moyſes. Simonia an inducat p amicoꝝ patrocinia. Ad idem. l. di. clerico. vbi de hoc

Illud. ¶ Caſus. Precipit Gregorius Antonio ſubdiacono cū quedam epiſcopalis eccleſia vacaret, vt nullā perſonam eligi permittat per pecuniaꝫ, vel per preces carnales amicorum: qꝛ q̄ taliter ſublimantur, illis compelluntur obedire quorum preces vel pecunia interuenerūt: et ſic per eos res eccleſie dilapidātur. Talis ergo in illa eccleſia eligatur perſona q̄ ſit vita ⁊ moribus decorata, ⁊ tanto ordine digna.

g ¶ Credēdi. Quātū ad articulos fidei, laicis tn̄ ſufficit pictura ꝓ doctrina. de ꝯſe. diſt. iij. perlatum.

¶ Ne ergo. ¶ Caſus. Cōcludit Gratia. ex ſupradictis dicēs: ne plati malos ſibi eligerēt ſucceſſores: ideo ſtatutum eſt vt nemo ſibi eligat ſucceſſorem.

Q. Uod autē. ¶ Caſus. Hic ponit ſcd̄a queſtio vbi q̄rit an amicoꝝ patrocinia conualeſcere debeant

i ¶ Patrocinia. Niſi dign⁹ ſit ille ꝓ quo petit: vt. ꝫ. j. q. j. null⁹ itaqꝫ. ⁊ ca. pueri. ⁊ ca. quibuſdā. in fi.
k ¶ Patrocinio. Sed nonne ſuffragiū patris prodeſt filio. ff. quod cuiuſqꝫ vniuerſi. l. illud. Sed illud quantum ad numerum eligentium.
l ¶ Cōpellit. Quia ad antidota tenetur: vt. ff. de peti. heredi. l. ſed ⁊ ſi. ꝯ. cōſuluit. ⁊. lxxxiij. diſt. nihil. ⁊ extra

Benefi cij collatori reuerētia debetur.

de teſta.cū in officijs:humanū em̄ eſt vt quis exhibeat ei reuerētiā a quo percepit bn̄ficiū: vt.xvj.q.ij.viſis.

Dilectiſſimi.¶ Casus Uacante eccleſia Mediolanē.vnuſquiſq; clericoꝝ nitebatur amicum ſuum preficere,inſpecta tantū vtilitate propria,et neglecta cōi.ſed docet Grego.vt hoc non faciāt:ne friuola eſtimatione fraudentur,ſiue fallātur: quia mens quam cupiditas ligat,ꝑſonā preferendaꝫ nō examinat iudicio recto:q̄re precipit vt āte electionem ſubtiliter iudicantes talem eligāt,cui debeāt ſēper obedire: quia poſt electionē non poterunt iudicare de ipſo.

a ¶ Libero. Sic lxxxiij. diſti.nihil. ſic.xj.q.iij.q̄tuor. Et ca.pauper.per que iura ⁊ hic habes argu.ꝙ iudex pecunia vel alia affectione corruptꝰ nō poteſt recte iudicare,ſm h.

Electꝰ ſemel approbatus, an poſſit poſtea reprobari.

b ¶ Judicari,argu.ꝙ electū quem ſemel cōprobaſti, nō potes poſtea reprobare: † vt.j.xxxij.q.v.horrēdus. arg.extra de his q̄ fi.a ma.par.ca.ex ore.in fi.ꝫ.diſ.iiij. erit.et ca.in iſtis. e.ꝫ.q.ꝓxi.ca.licet ſi.ff.ꝺ decur.l.pe. in fi.⁊ ar.ff.de pa. dota.cōuenire.ſi.

† Arg. ad hoc ex̄ ꝺ deſpō.impub.de illis.j.§.vlt. vbi de hoc et ex̄ de regu.ad nr̄am. ibi videas i glo.j. Ad idē ex̄ ii.de ele.nul li.Ar.

Dilectiſſimi filij officij noſtri cenſura cōmoniti ſuademus vt in ſuſcipiendi antiſtitis cauſa nullus veſtrū neglecta vtilitate cōmuni ſuo lucro ꝓſpiciat:ne ſi quiſq; propria cōmoda appetit,friuola eſtimatione fallatꝛ:quia nec libero [a] iudicio preferēdam ſibi perſonā examinat mens quā cupiditas ligat. Pēſantes ergo q̄ cūctis expediunt: ei quē vobis gratia diuina pretulerit,integerrimā ſemper in oībus obedientiā prebete.i.talē eligite,cui ſemper debeatis obedire. Judicariᵇ nāq; a vobis vltra nō debet ſemel prelatus:ſed tanto nunc ſubtiliter iudicandus eſt,q̄ꝫto poſtmodum iudicandus non eſt.

¶ Queſtio.iij.

Quod autemᶜ q̄ritur an ſimoniacus habendus non ſit qui poſt electionez pro indemnitate eccleſie iuramentum preſtiterit,facile probatur. Aliud eſt enim ante electionem iuramentum facere, vel ſe paciſci facturum ad hoc vt eligatur: aliud eſt nulla precedēte cōuētione poſt electionez huiuſcemodi iuramētū offerre. Jllud ab officio tanq; munus impēſum deijcit:hoc aūt ꝯſecrādo, nullū impedimētū generat.

De priori caſu ſcribit Pelagius clero Catinenſi.

¶ Qui in ep̄m eligitur:de rebus eccleſiaſticis aliquā ſecuritatem nulli faciat.

Talia quidez iādudum ad fratrē ⁊ coep̄m noſtrū Eucarpuꝫ de viſitatione Catinēſis eccleſie ſcripta direximus vt in eis iudiciū noſtrū potuiſſetꝭ agnoſcere: verūtamen qꝛ quoſdā ibi non ſana intētione,ſꝫ prauis ſtudijs diſſentiones ſuſcitare vr̄a etiā relatione cognouimꝰ,q̄ ſcientes ſe ad ep̄atuꝫ,nec etate,nec ſcientia,nec vite meritis poſſe perduci:ad hoc tātummodo inquietare eccleſiam voluerūt,vt ſibi de his q̄ ex ipſa p̄ſūpta ſūt īpunitatēᵈ futurus ꝓmittat ep̄s:⁊ fiat rapine ſecuritas ep̄atꝰ ambitio. Hoc etiā

de neg.geſt.pōponiꝰ.Arg.ꝫ.C.de lib.cauſa nō iccirco. et,l.nō mutāt.⁊.C.de ꝓfeſ.⁊ medi.l.grāmaticos.lib.x. ex̄ de elec.cum dilectus.cōtra.vbi patiētia nō equiualet electioni,cōtra id qꝺ eſt.ff.de pu.ſi ego.§.j. Sol.electꝰ ſemel approbatꝰ nō poteſt ampliꝰ reprobari ab eligētibꝰ niſi ex cauſa noua vel de nouo ad eoꝝ notitiam veniēte.tūc em̄ bene pōt ab eis reprobari: vt ex̄ de offi. dele.inſinuāte.⁊ ex̄ de excep.paſtoralis.⁊.ff.de mu.et ho.vt gradatim.§.reprobari.⁊ ita intelligitur illa decre.⁊ illa lex grammaticos.

Quod autē.hic intitulatur.iij.queſtio qua queritur vtrū ſit ſimoniacum preſtare canonicis iuramentū poſt electionē ꝓ indēnitate rerū eccleſie. Et reſpondet ꝙ nō:niſi ante electionē pepigit ꝙ poſt electionem preſtaret iuramentū: vt.ꝫ.e.artaldus. Si ꝟo ante electionē iuret,vel pactū faciat:ſimonia eſt: vt.ꝫ.e.c.talia.⁊ hec vera ſunt cū minoribꝰ ⁊ ſubiectis preſtatꝛ iuramētū. Preſtare autē ſuperiori ante electionē nō videtꝛ ſimonia: argu.ꝫ.c.diſt.optatum.

c ¶ Qꝺ autē. Et ante ⁊ poſt electionē licite ſm quoſdam petitur cautio que habetur ex iure vel conſuetudine.lxiij.diſt.quia.j.q.iij.queſitum.extra de preben. ſignificatū. A ſuperiore vero quelibet cautio peti poteſt.xxviij.diſ de ſyracuſane.x.q.iij.ca.vlti.xviij.q.ij. eleutherius.c.diſ.optatū.⁊ ca.contra morē. Quidā tamen dicunt ꝙ ante electionem nulla cautio poteſt peti:⁊ ſi preſtetur,ſimonia eſt:quia videtur eam facere vt eligatur.ꝫ.e.c.j. Jdem eſt ſi ꝓmittat ante electionē ſe iuraturum poſt electionē: vt.j.q.ij. q̄ꝫ pio.ſed poſt electionem bene poteſt, † quia tūc nihil ſperat ab eis: ſed a ſuperiore,vt dixi,poteſt peti et ei preſtari tale iuramentū,ſiue ante electionez,ſiue poſt.c.diſtic.optatū.xxviij.diſtic.de ſyracuſane.⁊.xxiij.diſt.q̄ꝫq̄ꝫ. tamē id quod prius dixi,verius videtur maxime ſi q̄libet canonicoꝝ ita iurat. Ego iuro ꝙ ſi fuero factꝰ epiſcopus,nihil alienabo de rebus eccleſie:quia tutor eligitur ſub tali conditione,ſi ſatiſdederit: vt.ff.de tut.muto.§.j.extra ꝺ elect.ſignificaſti. nec tamē videtur eſſe cōditio,ſꝫ potius admonitio q̄dā: vt dicit illa lex muto:tamē ex perſona cōtrahētiū preſumi debet ꝯtractū ſiue ꝓmiſſionē eſſe ſimoniacā,vel nō:ſicut ⁊ preſumitꝛ circa vſurariū ꝯtractū ex perſona contrahētis: vt extra de pignoribus.c.illo.in fi.

Cautio iuratoria an poſſit peti ab eligēdo vel electo,

† Scꝫ ꝓſtari iuramētū ſubditis nec tūc peccat,nec ipſi ꝓnt venire ꝯtra electionē, ſiue ſit ꝯfirmatꝰ ſiue nō ſm h.B.et L.ex̄ ꝺ ele.publicato. Archi.

Talia.¶ Casus. Pelagiꝰ fecit Eucarpum viſitatorem Catinenſis eccleſie:et ei ſignificauit q̄d deberet fieri circa electionē epiſcopi:ſꝫ poſtea Elpidiꝰ diaconꝰ electꝰ eſt fere ab oībꝰ:pauci tamē eiꝰ electioni ꝯſentiebāt niſi iuraret ſe illis preſtare impunitatē de rebꝰ eccleſie quas vſurpauerant:qꝺ totū cū audiſſet papa relatione clericoꝝ ⁊ Leonis viri magnifici,de cuiꝰ teſtimonio non erat dubitandum:precepit Pelagius clericis Catinenſibus vt Elpidium diaconem cum decreto electionis,⁊ cum viſitatoris epiſtola Romam perducant:⁊ monet eum vt clericis reſiſtentibus ſibi nec iuramentum,nec promiſſionem faciat aliquam; quia ſi fecerit,tanq; indignus repelletur.

d ¶ Jmpunitatē. Ut remuneret eis ea q̄ abſtulerāt: illud em̄ eſt ſimonia.remittere enim eſt dare: vt ex̄ de teſti.veniens.j.ff.de calum,quinetiam.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

a ¶ Viri. Argu. teſtimonio vnius credi: vt.ff.de dote prele.theopõp⁹.§.xcvij.diſt. nobiliſſim⁹.§.diſt.lxxxvj. tanta.§.xxiij.q.iiij.inter querelas.xx.q.iij.preſens.Argu.cõtra.xxxiij.q.ij.admonere.

b ¶ Judicij.i.qđ circa eũ fecimus,nos mutauimus.

c ¶ Dãno.Quia retractabimus qđ fecimus.

Obtinet vbi alter nõ ledit vł ī forma iudicij nõ agit ſm h. Uel dic vt ibi no.i gl. vš non tenet ſz.ō.h⁹ xviij.d. placuit.ī.lxxx. di.tãta Archi.

Artaldus. ¶ Caſus. Artaldus fuit elect⁹ in epm̃ Arelateñ. eccłe: poſt electionem preſtitit iuramẽtum canonicis de indemnitate rerum eccleſie: propter quod archiepõs Narbonẽ.noluit eum conſecrare: ideoq̃ Romã iuit,⁊ cõſecrat⁹ eſt ab Urbano: prius tamen preſtito iuramento ꝙ nullaʒ conuentionem fecerat ante electionem ad hoc vt eligeretur, et ꝙ propter nulluʒ aliud crimẽ ipſuʒ repellebat. Et ſunt ṽba notarij ſcribentis geſta Urbani.

d ¶ Juramento. Arg.ꝙ ſolus epõs ſola manu ſe expurgat: vt.ij.q.v. ꝗto.ſʒ iſtud obtinet cum nõ habet cõpurgatores.

e ¶ Ut eligerer. Arg.ↄtra.xxviij. di,de ſyracuſane.

f ¶ Nullius. Ex hoc ṽbo dixit Jo. ſa.ꝙ infamat⁹ de vno crimie,expurgabit ſe de omnibus aliis: ſed certe hic non fuit generale iuramẽtũ: ſed ſolum iurauit ꝙ nulli⁹ criminis conſcius erat: ⁊ ꝙ archiepiſcop⁹ ei aliud crimẽ nõ obiecerat. Sed quare papa conſecrauit iſtum pẽdente adhuc obiectione archiepiſcopi? Sed dic ꝙ archiepiſcopus in forma iudicij nihil obiecit ei.

vos duximus cõmonẽdos, vt decretũ in Elpidiũ diaconem factũ,⁊ ſubſcriptum ab oĩbus quos vr̃a relatio deſignauit, ad nos cũ predicti viſitatoris epiſtola, et cum eodẽ diacono maturetis deo ꝓpitiãte ꝑducere. ⁊ poſt pauca. Cũ igit̃ hic fili⁹ noſter magnific⁹ vir Leo ꝑtor veniſſet, retulit nobis de ſinglis q̃ ibi mota ſunt: et quõ vota prope totius ciuitatis in Elpidio diacone cõcordarẽt: vnde qr de memorati viri[a] teſtimonio dubitare oĩno nõ poſſum⁹: iccirco (ſicut dictum eſt) Elpidiuʒ diaconẽ ad nos facite ꝑperare: nec expectetis vlterius vt admonitio ad euʒ noſtra debeat deſtinari: quẽ tamẽ per veſtrã dilectionẽ in hac preſenti iuſſione ſpecialiter admonem⁹ ne cuiq̃ ſe aliq̇d dare vel daturũ ſe eſſe ꝑmittat: ſed neq̃ de eccleſiaſticis preteritis cauſis aliquam ſecuritatẽ cuiq̃ audeat facere ſiue ꝑmittere: aut quaſi fact⁹ epõs ea q̃ direpta ſunt, ꝑmanẽ libere patiat̃: ſciẽs ꝙ ſi tale aliq̇d fecerit vel fecit, nec a nobis oĩno permittit̃ valere ipſa ꝑmiſſio: et cũ iudicij[b] nr̃i qđ de ſeipſo habuim⁹ dãno[c], paſtoralis ↄſecratiõis ordinẽ ꝑmereri non poterit. De ſcđo ṽo caſu in geſtis Urbani.ij.legit̃.

¶ Poſt electionẽ pro indemnitate eccleſie licet electo iuramentum preſtare.

Artald⁹ arelateñ.epũs Narbonẽſis eccłie ſuffragane⁹ Romã cõſecrandus ad dñm papã Urbanũ venit: ſuus q̇ppe archiepõs eũ conſecrare nolebat: qm̃ poſt electionem ſuaʒ ꝑpter bona eccleſie ↄſeruanda canonicis iurauit: cõſecrat⁹ itaq̃ eſt a dño papa Urbano, ante purgat⁹ hmõi iuramẽto[d]. De iuramento qđ canonicis noſtre eccleſie feci poſt electionẽ: nullã cõuentionẽ ante vt eligerer[e] feci. Narbonenſis ṽo eccleſie archiepiſcopus nullius[f] preter id criminis cauſa ↄſecrationẽ omiſit me ſciẽte[g]: neq̃ mihi criminis cõſcius ſum, ꝑpter qđ a ſacerdotio me repellat.

¶ Queſtio.iiij.

Quod aũt[h] clericis ante tẽp⁹ ſententie ab epõ ſuo diſcedere non liceat: ꝓbatur authoritate Symmachi pape dicentis.

¶ Ante tẽp⁹ ſentẽtie nõ lʒ clericis ab epõ ſuo diſcedere.

Nonne directa ſũt verba decreti: ſi q̇s clericorũ ab epõ ſuo ante ſnĩe[i] tẽpus ꝑ dubia ſuſpitione deceſſerit: manifeſtã in eũ manere cẽſu

g ¶ Me ſciẽte. Arg. bonũ ad interpretãdũ negatiua dicta teſtiũ: vt cũ teſtis iurat ſe nõ vidiſſe tale q̇d intelligẽdum eſt ꝙ ipſe ſciat. Sic in aut̃ de he.⁊ fal.§.ſanci mus.in fi.⁊.§.ſi vero.in fi.col.j.

Ad hoc fa. qđ no.ex de elec. bõe me morie.l.j. ſic eſt.

Quod autem. ¶ Caſus. Hic intitulat̃ quarta queſtio qua queritur an prelatus ſit deſerẽdus ante ſentẽtiam condẽnationis: ſiue ferat̃ ſentẽtia ab homine, vel a canone. Et dicitur ꝙ non: vt.j.ca.vno.et.j. xvij.q.iiij.ñ quis ſuadente.

h ¶ Quod autẽ. Clerici ante ſuſpenſionẽ vel depoſitionẽ prelati non negabũt ei obedientiã.xvj.q.iiij.volumus.xv.q.vi.ca.vlti.nec obſtat.xxxij.diſtin.nullus. lxxxj.diſt.ſi quis.⁊.xvj.q.vlti.ſane, quia ibi de ſuſpenſis a canone loquitur: nã in illis tribus criminib⁹ eſt ſpeciale.ſ.in ſimonia,⁊ i hereſi,⁊ in notorio fornicatore: ſʒ de ſimonia occulta videt̃ correctũ.extra đ tẽp. or.ca.vlt. Sed nũq̇d ſtatim poſt ſententiam recedent ab ipſo, cũ adhuc poſſit appellare, ⁊ appellatio extinguit ꝓnũciatũ: itẽ quia ſententia nõ eſt ſtatiʒ executioni mandanda: vt extra đ ſentẽ.⁊ re iu.quod ad conſultationem. Ecõtra videtur ꝙ ſtatim per ſentẽtiã amittit dignitatem. ff. de pe.qui vlti.⁊.l. qđ ad ſtatum. Itẽ q̇d ſi pendente appellatione excommunicat ſubdituʒ ſuuʒ: an eſt ille excõmunicat⁹? Diſtingue: quia ſi eſt ꝓſecutus appellationẽ ſuã, tũc licet appellatio ſit pronunciata iniuſta, excõmunicatio tenet quã fecit: ſʒ ſi tẽpora appellationis ſunt lapſa, et nõ eſt ꝓſecut⁹ appellationẽ: idẽ eſt ac ſi nõ appellaſſet: ⁊ ſm hoc nõ eſt excõicat⁹: vt diſtiguit̃.ff.de his qui no. infa. furti.§.j. ⁊.ff.de iniuſto rupto teſ.ſi q̇s.§.antepenul. Jo. Ego credo ꝙ pẽdente appellatione clerici debeant ei obedire: cũ pẽdente appellatione vel lite nihil ſit innouandũ: vt.§.ij.q.vj.appellatione interpoſita.⁊ extra vt lite pen.nihil innouetur.per totum.ff. ad turpil.l.j.in fi.et excõmunicatio tenet, cum ſtatim trahat ſecum ſuam executionem: vt extra de appella. paſtoralis. Bar.

De hoc etiã no. ij.q.vij. ſacerdotes. ibi vide.

Prelat⁹ ſnĩaliter depoſit⁹ ſi appellauit an iterũ poſſit ſubditũ excõicare.

dicta

Nonne. ¶ Caſus. Symmach⁹ papa docet in hoc ca.ꝙ nullus clericus debet deſerere ſuum prelatum ante ſententiam q̃uis ſit accuſatus; et qui contra fecerit, penam patietur.

i ¶ Sententie. Sola ergo accuſatio non cõſtituit ali

ram:/ lex em̄ eccl'iaſtica pōtifi-
cem ab alijs accuſatū priuſqꝫ*
ſub luce obiecta conſtiterint,
exigit non relinqui.

Queſtio.v.

Sine lr̄is apl'i-
cis ep̄s accu-
ſatꝰ ⁊ a ſancta
ſede vocatus
ad ſuā nō re-
uertat̄ eccle-
ſiam.

Unde Sixtus papa ait.

A ſede apoſtolica vocatus ep̄s ad domum non reuerta-tur: niſi purgatus, ⁊ apoſtoli-cis literis inſtructus.

Quilibet fratrū pulſatꝰ atqꝫ ab hac ſancta ſede vocatꝰ: cū ſe nobis repreſenta-uerit [b], non prius reuertat̄, qꝫ hinc lr̄is apl'icis vel formatis pleniter inſtructꝰ atqꝫ purga-tus ſit, ſi fuerit vnde: vt poſtqꝫ domū reuerſꝰ fuerit, recogno-ſcant vicini ſui q̄liter ſuā alio-rūqꝫ cauſam hic finierit: qua-tenꝰ illam abſqꝫ ambiguitate [c] vlla nūciare et predicare oībꝰ poſſit: ab hac em̄ ſctā fide a ſā-ct̄ apl'is tueri, defendi ⁊ libe-rari ep̄i iuſſi ſunt: ⁊ ſicut eoꝝ [d] diſpoſitione ordināte dn̄o pri-mitus ſunt conſtituti: ſic huiꝰ ſancte ſedis (cuiꝰ diſpoſitioni eoꝝ cauſas ⁊ iudicia ſeruaue-rūt) ꝓtectiōe futur̄ tp̄ibꝰ ſint ab oībꝰ ꝑuerſitatibꝰ ſēꝑ liberi. Un̄ culpant̄ q̄ circa fr̄es aliter egerīt qꝫ huiꝰ ſctē ſedis recto-ribus placere cognouerint.

Cauſa.ix.

Sententia ex-
cōicationis [e]
notatꝰ quidā
archiep̄s ali-
q̄t clericos al-
terius metro-
politani ordi-
nauit. quēdam capellanuꝫ ſui ſuffraganei illo incōſulto de-poſuit, atqꝫ aliū in loco eiꝰ or-dinauit. Hic primū querit̄ an ordinatio que ab excōicat̄ fa-cta eſt, aliquo modo poſſit ra-ta haberi? Scd̄o, an liceat epi-ſcopo, archiep̄o, primati vl' pa-triarche clericos alteriꝰ ꝓuin-cie ſine ꝓprijs lr̄is ordinare? Tertio, an archiep̄s clericos ſuffraganei ſui illo inconſulto damnare valeat, vel damna-tos abſoluere?

Queſtio.i.

Quod ordina-
tio [f] q̄ ab ex-
cōicat̄ cele-
brat̄, nullas
om̄ino vires
obtīeat: nec
etiā cōſecra-
tio appellanda ſit: teſtat̄ Gre

---

quē reū vel criminoſum: vt.xv.q.vlt.c.vlt. vnde reo ac-cuſato poteſt ſolui id quod ei debet̄: vt.ff.de ſolu.reo. ſola enim nominatio non ſufficit: vt.ij.q.j.multi. et lex dicit ꝙ ſi condēnatus appellauit, ſtatus eius integer eſt.ff.nil.inno.pē.appel.l.vnica. nec inter infames in-terim eſt habendꝰ ff.de his qui not. infa.furti. ipedit̄ tamen interim ab honoribꝰ: vt.lxxj. diſt.tantis. ⁊ ſ[upra]. ex-tra de accuſa.deꝰ oīpotēs. nec ꝓcu-rator eſſe pōt. C. de ꝓcu.reum.

Solui pōt reo accuſa-to.

Ad-de ad hoc gl. op.l.§. ſi quis autē.in gl.j.in-ſti.d̄ ſu ſpe.tu.

a Priuſqꝫ. Sic ex vt in.pen.ca.ij. ſ.xxxiij.q.ij. ſecu-lares: ⁊.xxxv.q.vj. multoruꝫ: ⁊.xv.q. vlti.c.vlti.

Sine. ¶ Caſꝰ. Hic ponitur v.queſtio q̄ querit-tur vtrū epiſcopꝰ accuſatus vocatꝰ ad ſedem apoſtoli-cam ſi ſententia ꝓ eo feratur, debeat ad eccleſiam ſuaꝫ ſine pape liter̄ re-uerti. Et reſpōde-tur ꝙ nō: vt.j.c.ſe-quenti.

Quilibet. ¶ Caſus. Si epiſcopus accuſa-tur coram papa: ſi non poteſt ſibi cri-men probari, non debet ad eccleſiaꝫ ſuā reuerti ſine li-teris apoſtolicis, in quibus cōtinea-tur qualiter ſuam cauſam finierit vt poſt reuerſionem ſuā vicini epiſcopi hoc cogſcere, poſ-ſint: quoniam ep̄i ſicut ab apoſtolis ſunt inſtituti dn̄o diſponēte: ita a ſā-cta ſede apoſtolica debent defendi: diſpoſitioni cuius omnia maiora ſunt iudicia reſeruata.

b Repreſentauerit. Clericus etiam ſe nō repreſen-tabit pape ſine literis ſui ep̄i: vt.C.de epiſ.⁊ cle.ſi qua per calumniam. ⁊ in aut̄.quomodo oportet epiſcopos. §.non aliter, col.j.

c Ambiguitate. Gl.extra de offi.or.ex parte.extra de fide inſtru.quod ſuper.

d Eorum.i.apoſtolorum.

Sententia excōicationis. ¶ Caſus. Supra in.viij. cauſa oſtēſum eſt de ep̄o q̄ vſurpauit ſibi eligere ſucceſſores. Nūc v̄o vult tractare de ep̄is excōicatis q̄ preſumūt clericos ordinare: ⁊ de archiep̄is q̄ dānāt cle-ricos ſui ſuffraganei illo incōſulto: q̄ oīa vt cōpetētius oſtēdat, thema ꝓponit: ⁊ tres inde elicit queſtiones.

e Sētētia excōicatiōis. In ſupiori cauſa dictū eſt ꝙ ep̄i q̄nqꝫ vſurpāt ſibi aliq̄d de iure ſuoꝝ clericoꝝ, q̄nqꝫ ſibi ↄſtituūt ſucceſſorē: hic agit q̄liter vſurpāt quādoqꝫ de iure vicinoꝝ ep̄oꝝ: ⁊ oſtendit hic ꝙ nemo ordinabit clericos alteriꝰ ep̄i eo non requiſito, nec etiam iudica-bit: ⁊ ꝙ metropoli-tanus clericos ſui ſuffraganei nō pōt iudicare et vt hec et alia ⁊c̄.

Quod ordina-tio. ¶ Caſꝰ. Hic intitulat̄ pri-ma queſtio q̄ que-ritur, vtrū ordina-tio facta ab excōi-cat̄ poſſit rata ha-beri: ⁊ certe de hoc ita dicit h.ꝙ qli-bet ep̄s ſiue excōi-catus ſiue nō, ſiue catholicꝰ, ſiue nō ſiue vltimā manꝰ impoſitionē rece-pit in eccleſia, ſiue extra, ordinem cō-fert: ⁊ ordinati ab eo ordines recipi-unt, dummodo in forma eccleſie hoc fiat: et ſi illi alios ordinauerint, ordi-nati erunt: ⁊ ſic in infinitū: vt.j.q̄.j. qd̄ quidā. ⁊.j.c.or-dinationes. idem dicit de corpe xp̄i: arg.de ↄſe.diſ.iij. oſtēditur, ſicut in ſacramētis.j.q.j. dominus declara-uit. Sed in hoc eſt differētia: q[uia] ordi-nati ab eo q̄ rece-pit vltimā manꝰ i-poſitionē i eccl'ia: ſiue ſcienter, ſiue ignorāter: ſi digni ſunt, tolerātur ex-mia: vt.j.c.ij. ⁊.iij. niſi in quatuor caſibꝰ notatis in apparatu. Sed ſi ab eo q̄ nō recepit in eccleſia: ſi ſciēter, nō tolerant̄: ſi igno-rāter, ⁊ hoc ꝓbauerint, tolerant̄: vt.j.eo.ordinationes. Rufinus tn̄ ⁊ Jo.fauētinꝰ dicebāt ꝙ epiſcopꝰ q̄ recepit vltimā manꝰ ipoſitionē extra eccleſiā.i.ordinē ep̄alē: q[uia] poſt illū nullꝰ eſt ordo, ordinē conferre nō poteſt: ⁊ q̄ ordinat̄ a tali, nihil recipit: ſecꝰ ſi intra eccleſiā recipiat vltimā manꝰ impoſitionē. De corpore Chriſti dicebāt ꝙ nullꝰ extra eccleſiā ↄſtituꝰ ↄficiebat. argu.xxiij.q.j. ſchiſma. ⁊ forte Gra. fuit huiꝰ opinionis: vt.j.e.§. ſꝫ ex-cōmunicati. ⁊.j.q.j. ſꝫ opponit̄. Ibi tn̄ poſt hāc opinio-nē ponit Gra. catholicā veritatē. Et videt̄ hic primo ꝓ-bare Gra. ꝙ talis ordinatio non valet.

Excōi-catꝰ pte-larꝰ an poſſit ordies ↄferre,

f Quod ordinatio. Hic queritur an ordinatio facta